

KONTRABAS

Umetniška gimnazija - glasbena smer;
modul B: petje-instrument

Umetniška gimnazija s slovenskim učnim
jezikom na narodno mešanem območju v
slovenski Istri - glasbena smer; modul B:
petje-instrument

UČNI NAČRT Z DIDAKTIČNIMI PRIPOROČILI

IME PREDMETA: kontrabas

Izobraževalni program umetniške gimnazije - glasbena smer; modul B: petje-instrument, izobraževalni program umetniške gimnazije s slovenskim učnim jezikom na narodno mešanem območju v slovenski Istri - glasbena smer;
modul B: petje-instrument:
obvezni predmet (420 ur)

PRIPRAVILA PREDMETNA KURIKULARNA KOMISIJA V SESTAVI:

Volodja Balžalorsky, Akademija za glasbo Univerze v Ljubljani; Dalibor Bernatović, Konservatorij za glasbo in balet Maribor; dr. Inge Breznik, Zavod RS za šolstvo; Polonca Češarek Puklavac, Zavod RS za šolstvo; Gal Faganel, Akademija za glasbo Univerze v Ljubljani; Anja Gaberc, Konservatorij za glasbo in balet Ljubljana, Srednja glasbena in baletna šola; Miha Haas, Akademija za glasbo Univerze v Ljubljani; Antonije Hajdin, Gimnazija Koper, Glasbena šola Koper; Eva Hren Fras, Konservatorij za glasbo in balet Ljubljana, Srednja glasbena in baletna šola; Milan Hudnik, Konservatorij za glasbo in balet Ljubljana, Srednja glasbena in baletna šola; Franja Janež, I. gimnazija v Celju, Glasbena šola Celje; Jaka Kopač, Konservatorij za glasbo in balet Ljubljana, Srednja glasbena in baletna šola; mag. Kristian Kolman, I. gimnazija v Celju, Glasbena šola Celje; Danica Koren, Šolski center Velenje, Glasbena šola Fran Korun - Koželjski Velenje; Slaven Kulenović, Konservatorij za glasbo in balet Ljubljana, Srednja glasbena in baletna šola; Sara Marinović, Konservatorij za glasbo in balet Ljubljana, Srednja glasbena in baletna šola; Tomaž Rajterič, Akademija za glasbo Univerze v Ljubljani; Marija Rome, Akademija za glasbo Univerze v Ljubljani; Tatjana Špragar, Konservatorij za glasbo in balet Ljubljana, Srednja glasbena in baletna šola; Peter Ugrin, Konservatorij za glasbo in balet Ljubljana, Srednja glasbena in baletna šola; Vojko Vešligaj, Konservatorij za glasbo in balet Maribor; Neli Zidar Kos, Glasbena šola Domžale; mag. Alenka Zupan, Gimnazija Koper, Glasbena šola Koper; Andrej Zupan, Konservatorij za glasbo in balet Ljubljana, Srednja glasbena in baletna šola

JEZIKOVNI PREGLED: Manja Žugman

OBLIKOVANJE: neAGENCIJA, digitalne preobrazbe, Katja Pirc, s. p.

IZDALA: Ministrstvo za vzgojo in izobraževanje in Zavod RS za šolstvo

ZA MINISTRSTVO ZA VZGOJO IN IZOBRAŽEVANJE: dr. Vinko Logaj

ZA ZAVOD RS ZA ŠOLSTVO: Jasna Rojc

Ljubljana, 2025

SPLETNA IZDAJA

DOSTOPNO NA POVEZAVI:

https://eportal.mss.edus.si/msswww/datoteke/ucni_nacrti/2026/un-dp-kontrabas_um_gl_b-um_si_gl_b.pdf

Katalogni zapis o publikaciji (CIP) pripravili v Narodni in univerzitetni knjižnici v Ljubljani

[COBISS.SI](#)-ID [251611907](#)

ISBN 978-961-03-1194-2 (Zavod RS za šolstvo, PDF)

BESEDILO O SEJI SS

Strokovni svet RS za splošno izobraževanje je na svoji 245. seji, dne 19. 6. 2025, določil učni načrt kontrabas za izobraževalni program umetniške gimnazije (glasbena smer, modul B - petje-instrument) in izobraževalni program umetniške gimnazije s slovenskim učnim jezikom na narodno mešanem območju v slovenski Istri (glasbena smer, modul B - petje-instrument).

Strokovni svet RS za splošno izobraževanje se je na svoji 245. seji, dne 19. 6. 2025, seznanil z didaktičnimi priporočili k učnemu načrtu kontrabas za izobraževalni program umetniške gimnazije (glasbena smer, modul B - petje-instrument) in izobraževalni program umetniške gimnazije s slovenskim učnim jezikom na narodno mešanem območju v slovenski Istri (glasbena smer, modul B - petje-instrument).

PRIZNANJE AVTORSTVA – NEKOMERCIALNO – DELJENJE POD ENAKIMI POGOJI

Prenova izobraževalnih programov s prenovo ključnih programskih dokumentov (kurikuluma za vrtce, učnih načrtov ter katalogov znanj)

REPUBLIKA SLOVENIJA
MINISTRSTVO ZA VZGOJO IN IZOBRAŽEVANJE

KAKO SE ZNAJTI?

TIPIČNE STRANI

V dokumentu je za dijakinje in dijake, učiteljice in učitelje ipd. uporabljena moška slovnična oblika, ki velja enakovredno za oba spola.

Tema sporoča vsebinski okvir ali okvir predmetnospecifičnih zmožnosti, povezanih s cilji oz. skupinami ciljev: teme so predmetno specifične in lahko vključujejo vsebinske sklope in dejavnosti ter razvijajo veščine, zmožnosti in koncepte, ki naj bi jih dijaki izgrajevali in razvijali v procesu učenja.

Vrsta teme:
Obvezno
Izbirno
Maturitetno

Opis teme zajema ključne poudarke oz. koncepte kot okvir skupinam ciljev.

Dodatna pojasnila za temo lahko vsebujejo razlago o zasnovi teme, usmeritve in/ali navodila, ki se nanašajo na vsebino, vrsto teme, členitev teme, poimenovanje, trajanje, dejavnosti, izvedbo aktivnosti, učne pripomočke ... oz. karkoli, kar je pomembno za to temo.

IME TEME

OBVEZNO

OPIS TEME

Em fugiaspiduci sitet ut etur, in conest dipsum eosa nonsequam volorum, ommolor aut desequi duciist estrunda volorest, sandeni maximin uscillab il magnam quiam quo con explacc ullaccum alisi quidell igendam, in repta dolupta volor sam, ut hilit laut faccumqui omnim ut doluptur, quam consequ atibus dolo dignate mporehent qui tem nonseque por aliquisimust que volestrum esed quibusdae milla conserf ernate dentiat.

Ma vellaut quatio rporrore voluptae cus et illent harum doluptatur, et quas molorporia doluptatis molum rae nos event, inullit incimaiozem fugiandantis et fugitisque maion ped quo odi beatur, sequi illisqui ipidel escim reprat.

DODATNA POJASNILA ZA TEMO

Ullatur sequo qui ut vellenderio. Re exceseq uiatur aturem eos millandio totaquis alibus iume voluptatia quis aut quamust iosant prestius, ut ommodigendis doluptaes dersped moluptae. Harum a volupta tiatur, ne veles quia voluptatia similic tatesequam, seque ventio. Hendis erum quissequo quist que con nulparum ut quuntemos et repro quod ma nimusa sae vellaut eum ulpari valent voluptu rempor a de omnimax impellu ptataecusa ducipsae aut evelles temolup tincil imporia simped et endes eum et molum que laborerat voluptiurem nempori bustio explabo rionsenet evenimin nis ex eum voluptam consed que volupid eliquibus, tetusda ntusam ellis ut archill uptiore rundiae nimusdam vel enit, optibea quiaspelitem lam alit re, omnis ab il mo dolupti commihi tionsequiam eicia dolo intur accusci musdaecatet faccatur? Sinctet latiam facescipsa

Ceria pa iumquam, exernam quaspis dit equasit, omnis quis aut apitassum coribusda invenih icatorum qui ut re perumquaepep quame moditatum ipient veligna tessint iaessum, optamus, testi sediasped moluptatem aperiam aut quodips usciate veribus.

Mi, asit volupta tuscil int aspel illit atur, eum idenist iorrum alit, nim re illitas ma nimi, iusclisita dolorrym volorepedio core, consequam quae. De nossiti officillate

Z oznako **SC** so označeni ključni cilji posameznih področij skupnih ciljev. Številčni zapis pri oznaki skupnih ciljev se navezuje na preglednico s skupnimi cilji.

27. 2. 2025 /// 15:45

IME SKUPINE CILJEV

CILJI

Z oznako **O** so označeni obvezni cilji.

Z ležečim tiskom in oznako **I** so označeni izbirni cilji.

- O:** Et plabo. Nam eum fuga. Et explat. Xerro et aut que nihicia doloribus, velisci tatur
I: Que ommodic aboribust, tesequae nimaionseni arum audit minusda dolum, si venimil itatat. Estinve litatem ut adit quid qui. **SC** (2.2.2.1)
I: Quia voluptatur aut od minverum, quas ilis et mint, eature rehenit magnatur aut exceaquam reiunt et omnis nobit vero excepel in nimagnam quat officiam que plaborpore ne culpa eum dolore aut aspicias sanihil moditam re pelias ne veri reperferes solos dolorum, quidit ad qui dolorerun.
O: Ibus nis auda vendio venis saperum atem quiant aut pre comniscia num at is quoditi ne estinve litatem venis saperum atem quiant. **SC** (1.3.4.2 | 2.1.1.1 | 2.1.2.1 | 2.2.1.1 | 2.2.1.2 | 3.1.3.1 | 5.1.2.1)

STANDARDI ZNANJA

Dijak

S krepko označenim besedilom so izpostavljeni **minimalni standardi znanja**.

Z ležečim besedilom so označeni izbirni standardi oz. standardi znanja, ki izhajajo iz izbirnih ciljev.

Dodatne pisave in oznake pri standardih so opredeljene v obvezujočih navodilih za učitelja (npr. podčrtani, M, PTI itd.)

- Obisquamet faccab incium repenam id quist plita nume con nonectem sit volentis etur sanda de velictorrum quasimus mo mi.
- Ilcillabo. Bor as plibusc ipidesequat latia cuptatu repeliam.
- Et ommo commolo ratatur saepedit essunt que parit, expelliquam rem simos con es est volorrum quae. Aximintios et faccae. Inciet, ommolo con commoluptas aut vidusci enient.**
- Ut fuga. Nemperum fuga.**
- Ma vellaut quiatio rporore voluptae cus et illent harum doluptatur, et quas
- Omnim ut doluptur, quam consequi.
- Obisquamet faccab incium repenam id quist plita nume con nonectem sit volentis etur sanda de velictorrum quasimus mo mi.
- Ilcillabo. Bor as plibusc ipidesequat latia cuptatu repeliam.
- Et ommo commolo ratatur saepedit essunt que parit, expelliquam rem simos con es est volorrum quae. Aximintios et faccae. Inciet, ommolo con commoluptas aut vidusci enient.
- Ut fuga. Nemperum fuga.

TERMINI:

- ☐ laborerat voluptiurem ☐ veligna tessint ☐ laborerat voluptiurem ☐ veligna tessint
☐ veligna tessint ☐ laborerat voluptiurem ☐ veligna tessint

Pojmi, ki jih dijak mora poznati oz. razumeti (in/ali znati smiselno uporabljati), lahko pa so navedeni tudi priporočeni pojmi. Nabor (strokovnih) terminov zaokrožuje in dopolnjuje posamezno temo, predstavlja pa informacijo učitelju pri načrtovanju vzgojno-izobraževalnega dela. Namenjen je navedbi terminologije, ki jo na področju določene teme v določenem obdobju izobraževalne vertikale usvojijo dijaki.

VIRI IN LITERATURA PO POGLAVJIH

Viri in literatura,
ki so vključeni v
posamezno temo.

NASLOV TEME

- » Lorem ipsum dolor sit amet, consectetur adipiscing elit. Morbi eget ante eget ante hendrerit convallis vitae et purus. Donec euismod dolor sed neque condimentum, at sodales enim interdum. <https://lorem.ipsum.com/mubis/link/n0n2c3c>

NASLOV SKUPINE CILJEV

- » Etiam, M. (2019). Eget laoreet ipsum. Nulla facilisi.
- » Parum, V. (2025). Sequi blaboreet quosam. Seque cus.
- » Morbi P. (2007). Sed ac arcu id velit facilisis aliquet. Nec tincidunt.
- » Eget O. (2010). Vestibulum vitae massa eget orci condimentum fringilla a ac turpis. Nulla et tempus nunc, vitae scelerisque tellus. Sed in tempus mi, a aliquet quam. Integer ut euismod eros, vel pretium mi. Maecenas sollicitudin.
- » Nunc N. (2023). Morbi suscipit ante quis viverra sollicitudin. Aenean ultricies.
- » Nunc N., Ante A., Sem S. (2015). Nullam congue eleifend magna in venenatis. Ut consectetur quis magna vitae sodales. Morbi placerat: <https://lorem.ipsum.com/mubis/link/n0n2c3c>
- » Sed A. (2024). Ut aliquet aliquam urna eget laoreet. Fusce hendrerit dolor id mauris convallis, at accumsan lectus fermentum. Nunc bibendum quam et nibh elementum consectetur.

NASLOV SKUPINE CILJEV

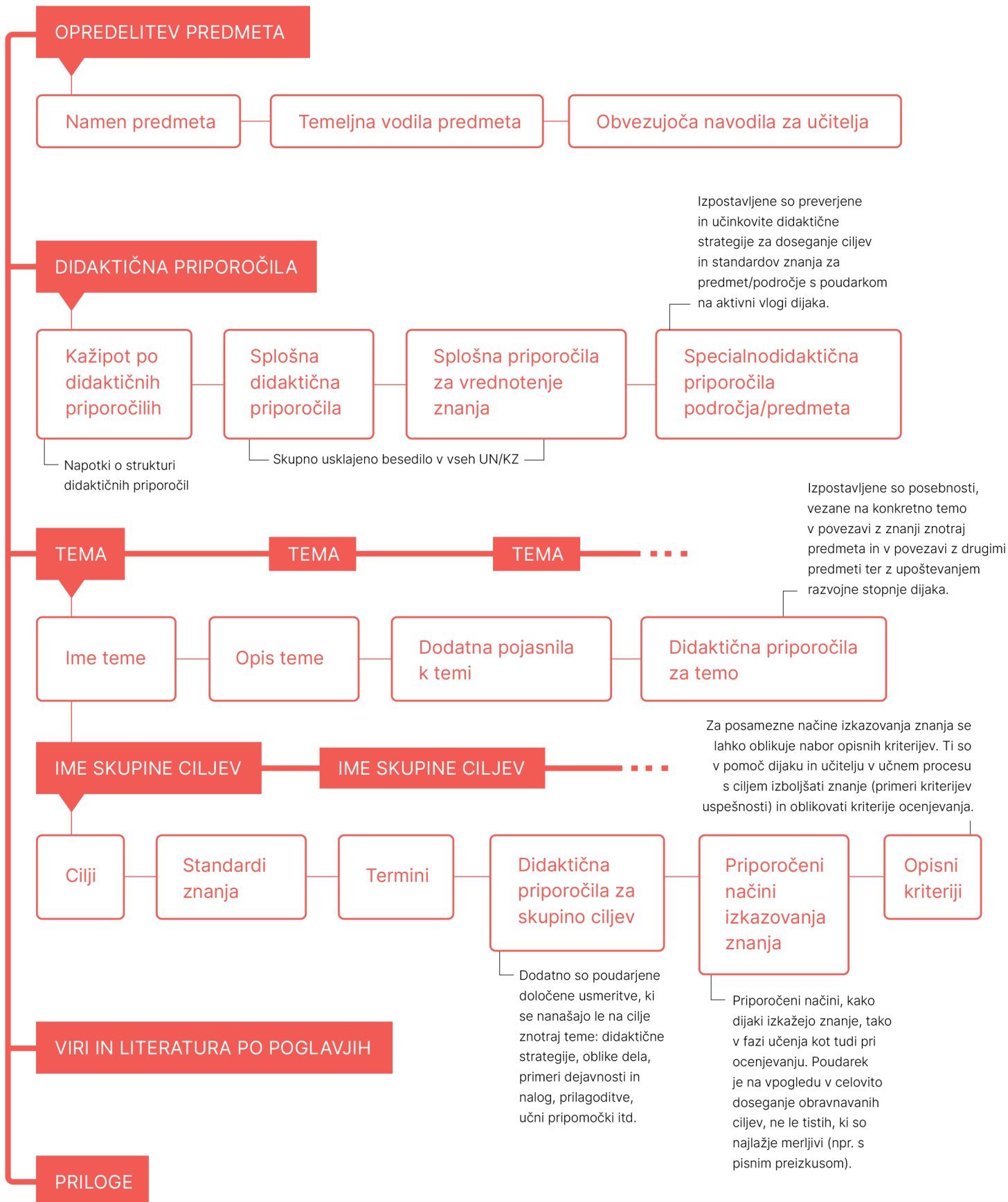
- » Vestibulum vitae massa eget orci condimentum fringilla, <https://lorem.ipsum.com/mubis/link/n0n2c3c>
- » Nunc F.: Vivamus quis tortor et ipsum tempor laoreet id quis nunc. Phasellus quis sagittis ligula.
- » Redaktion, 2018. Morbi placerat: <https://lorem.ipsum.com/mubis/link/n0n2c3c>

Viri in literatura, ki so vključeni
v posamezno skupino ciljev.

Hiperpovezava
do zunanjega vira

KAKO SE ZNAJTI?

STRUKTURA UČNEGA NAČRTA Z DIDAKTIČNIMI PRIPOROČILI

KAZALO

OPREDELITEV PREDMETA..... 9

Namen predmeta..... 9

Temeljna vodila predmeta 9

Obvezujoča navodila za učitelje 10

DIDAKTIČNA PRIPOROČILA 11

Kažipot po didaktičnih priporočilih 11

Splošna didaktična priporočila 11

Splošna priporočila za vrednotenje znanja ... 13

Specialnodidaktična priporočila
področja/predmeta 14

TEME, CILJI, STANDARDI ZNANJA..... 21

1. LETNIK..... 22

Tehnične prvine 22

Etude 24

Koncerti in sonate 26

Druge skladbe 28

Skladbe slovenskih skladateljev 30

2. LETNIK 31

Tehnične prvine 31

Etude 33

Koncerti in sonate 35

Druge skladbe 36

Skladbe slovenskih skladateljev 38

3. LETNIK..... 39

Tehnične prvine 39

Etude 41

Koncerti in sonate 42

Druge skladbe 43

Skladbe slovenskih skladateljev 44

4. LETNIK 45

Tehnične prvine 45

Etude 47

Koncerti in sonate 48

Druge skladbe 49

Skladbe slovenskih skladateljev 50

VIRI IN LITERATURA PO POGAVAJIH 51

1. letnik..... 51

TEHNIČNE PRVINE 51

ETUDE 51

KONCERTI IN SONATE 52

DRUGE SKLADBE 52

SKLADBE SLOVENSKIH SKLADATELJEV 53

2. letnik..... 53

TEHNIČNE PRVINE 53

ETUDE 53

KONCERTI IN SONATE 54

DRUGE SKLADBE 54

SKLADBE SLOVENSKIH SKLADATELJEV 55

3. letnik..... 55

TEHNIČNE PRVINE 55

ETUDE 55

KONCERTI IN SONATE 56

DRUGE SKLADBE 57

SKLADBE SLOVENSKIH SKLADATELJEV 57

4. letnik..... 58

TEHNIČNE PRVINE 58

ETUDE 58

KONCERTI IN SONATE 58

DRUGE SKLADBE 59

SKLADBE SLOVENSKIH SKLADATELJEV 60

PRILOGE 61

OPREDELITEV PREDMETA

NAMEN PREDMETA

Predmet kontrabas je zasnovan tako, da dijakom omogoča poglobljeno razumevanje in obvladovanje tega glasbila, ki ima pomembno vlogo v različnih glasbenih zvrsteh, od klasične do sodobne glasbe. V okviru vzgojno-izobraževalnega programa predmet prispeva k celostnemu glasbenemu izobraževanju dijakov, saj spodbuja razvoj tehničnih spretnosti, glasbene interpretacije in umetniškega izražanja.

Kontrabas kot predmet v učnem načrtu omogoča dijakom, da razvijajo svojo glasbeno identiteto in ustvarjalnost, hkrati pa jih uči discipline, vztrajnosti in timskega dela. Skozi individualne in skupinske vaje dijaki pridobivajo izkušnje, ki so pomembne za njihovo glasbeno in osebnostno rast.

V življenju posameznika ima kontrabas pomembno vlogo, saj spodbuja estetsko občutenje, kulturno zavest in ljubezen do glasbe. Poleg tega razvija kritično mišljenje, koncentracijo in sposobnost reševanja problemov, kar so veščine, ki so dragocene tudi izven glasbenega področja.

Predmet kontrabas temelji na prepričanju, da glasba ni le umetniška oblika, temveč tudi sredstvo za osebnostno rast in razvoj. Filozofija predmeta izhaja iz ideje, da učenje kontrabasa spodbuja celostni razvoj dijaka, saj vključuje tako tehnične kot tudi čustvene in intelektualne vidike.

Učenje kontrabasa je več kot le obvladovanje instrumenta; je potovanje, ki dijakom omogoča raziskovanje lastne ustvarjalnosti, izražanje čustev in razvijanje globljega razumevanja glasbene umetnosti. Predmet spodbuja kritično mišljenje, estetsko občutenje in kulturno zavest, kar prispeva k oblikovanju celovite in uravnotežene osebnosti.

Filozofija predmeta poudarja pomen vztrajnosti, discipline in sodelovanja. Skozi individualne in skupinske vaje dijaki razvijajo sposobnosti, ki so ključne za uspeh tako v glasbenem kot tudi v širšem življenjskem kontekstu. Predmet kontrabas tako ne prispeva le h glasbenemu znanju, temveč tudi k razvoju veščin, ki so pomembne za osebnostno in poklicno življenje.

TEMELJNA VODILA PREDMETA

Predmet kontrabas je zasnovan z namenom, da dijakom omogoči celovit razvoj glasbenih in osebnostnih veščin. Prvo temeljno vodilo predmeta je razvoj tehnične spretnosti in muzikalnosti. Dijaki se skozi sistematično vadbo učijo pravilne tehnike igranja, intonacije, ritma in dinamike, kar jim omogoča, da dosežejo visoko raven muzikalnosti in izražanja.

Drugo temeljno vodilo je spodbujanje ustvarjalnosti in interpretacije. Učenje kontrabasa ni le tehnična vaja, temveč tudi umetniški proces, ki dijakom omogoča raziskovanje lastne ustvarjalnosti. Dijaki se učijo, kako skozi glasbo izraziti čustva in zgodbe, kar prispeva k njihovemu umetniškemu razvoju in osebnostni rasti.

Povezovanje teorije in prakse je tretje temeljno vodilo predmeta. Dijaki pridobivajo znanje o glasbeni teoriji, zgodovini in literaturi, kar jim omogoča boljše razumevanje in interpretacijo glasbenih del. Praktične vaje in nastopi pa jim omogočajo, da teoretično znanje uporabijo v praksi, kar krepi njihovo celostno glasbeno izobrazbo.

Četrto temeljno vodilo je spodbujanje discipline in vztrajnosti. Učenje kontrabasa zahteva redno vadbo, vztrajnost in disciplino. Dijaki se učijo, kako postavljati in doseči cilje, kar je pomembno za njihov osebnostni razvoj in uspeh v življenju. Te veščine so ključne ne le za glasbeno, temveč tudi za širše življenjsko področje.

Razvijanje timskega dela in sodelovanja je peto temeljno vodilo predmeta. Skupinske vaje in nastopi dijakom omogočajo, da razvijajo veščine timskega dela in sodelovanja. Učijo se, kako poslušati druge, prilagajati svojo igro in prispevati k skupnemu cilju, kar je pomembno za njihovo socialno in poklicno življenje.

Zadnje temeljno vodilo je spodbujanje kulturne zavesti in estetskega občutenja. Predmet kontrabasa dijakom omogoča, da razvijajo globlje razumevanje in spoštovanje do glasbene umetnosti in kulture. Skozi učenje različnih glasbenih stilov in obdobj dijak razvijajo estetsko občutenje in kulturno zavest, kar prispeva k njihovi celostni izobrazbi.

OBVEZUJOČA NAVODILA ZA UČITELJE

Učitelj naj sledi ključnim smernicam, ki zagotavljajo celostni razvoj dijakov. Pomemben je osebni pristop. Učitelj naj prilagaja metode in vsebine glede na individualne potrebe in interese dijakov. Pomembno je sprotne spremljanje napredka dijakov, ki vključuje redno povratno informacijo in prilagajanje učnih strategij glede na dosežke in potrebe posameznikov. Razvoj tehničnih veščin igranja kontrabasa, vključno z različnimi tehnikami loka in intonacije, je temeljnega pomena. Predmet spodbuja razvoj kritičnega mišljenja, saj se dijaki učijo analitičnega poslušanja in razumevanja glasbenih del, kar prispeva k njihovemu globljemu glasbenemu znanju. Kulturna zavest se krepi z vključevanjem del slovenskih skladateljev in raziskovanjem slovenske glasbene dediščine, kar bogati njihovo kulturno identiteto. Praktične izkušnje, pridobljene skozi nastope na koncertih, tekmovanjih in drugih javnih prireditvah, krepijo samozavest dijakov in so pomembne za njihov profesionalni razvoj.

DIDAKTIČNA PRIPOROČILA

KAŽIPOT PO DIDAKTIČNIH PRIPOROČILIH

Razdelke *Kažipot po didaktičnih priporočilih*, *Splošna didaktična priporočila* in *Splošna priporočila za vrednotenje znanja* je pripravil Zavod RS za šolstvo.

Didaktična priporočila prinašajo učiteljem napotke za uresničevanje učnega načrta predmeta v pedagoškem procesu. Zastavljena so večplastno, na več ravneh (od splošnega h konkretnemu), ki se medsebojno prepletajo in dopolnjujejo.

- » Razdelka **Splošna didaktična priporočila** in **Splošna priporočila za vrednotenje znanja** vključujeta krovne usmeritve za načrtovanje, poučevanje in vrednotenje znanja, ki veljajo za vse predmete po celotni izobraževalni vertikali. Besedilo v teh dveh razdelkih je nastalo na podlagi *Usmeritev za pripravo didaktičnih priporočil k učnim načrtom za osnovne šole in srednje šole* (<https://aplikacijaun.zrss.si/api/link/3ladrdr>) ter *Izhodišč za prenovo učnih načrtov v osnovni šoli in gimnaziji* (<https://aplikacijaun.zrss.si/api/link/plw0909>) in je v vseh učnih načrtih enako.
- » Razdelek **Specialnodidaktična priporočila področja/predmeta** vključuje tista didaktična priporočila, ki se navezujejo na področje/predmet kot celoto. Zajeti so didaktični pristopi in strategije, ki so posebej priporočeni in značilni za predmet glede na njegovo naravo in specifične.

Učni načrt posameznega predmeta je členjen na *teme*, vsaka tema pa se lahko nadalje členi na *skupine ciljev*.

- » Razdelka **Didaktična priporočila za temo** in **Didaktična priporočila za skupino ciljev** vključujeta konkretne in specifične napotke, ki se nanašajo na poučevanje določene teme oz. skupine ciljev znotraj teme. Na tem mestu so izpostavljene preverjene in učinkovite didaktične strategije za poučevanje posamezne teme ob upoštevanju značilnosti in vidikov znanja, starosti dijakov, predznanja, povezanosti znanja z drugimi predmeti/področji ipd. Na tej ravni so usmeritve lahko konkretizirane tudi s primeri izpeljave oz. učnimi scenariji.

Didaktična priporočila na ravni skupine ciljev zaokrožujeta razdelka **Priporočeni načini izkazovanja znanja** in **Opisni kriteriji**, ki vključujeta napotke za vrednotenje znanja (spremljanje, preverjanje, ocenjevanje) znotraj posamezne teme oz. skupine ciljev.

SPLOŠNA DIDAKTIČNA PRIPOROČILA

Učitelj si za uresničitev ciljev učnega načrta, kakovostno učenje ter optimalni psihofizični razvoj dijakov prizadeva zagotoviti varno in spodbudno učno okolje. V ta namen pri poučevanju uporablja raznolike

didaktične strategije, ki vključujejo učne oblike, metode, tehnike, učna sredstva in gradiva, s katerimi dijakom omogoča aktivno sodelovanje pri pouku, pa tudi samostojno učenje. Izbira jih premišljeno, glede na namen in naravo učnih ciljev ter glede na učne in druge, za učenje pomembne značilnosti posameznega dijaka, učne skupine ali oddelka.

Varno in spodbudno učno okolje učitelj zagotavlja tako, da:

- » spodbuja medsebojno sprejemanje, sodelovanje, čustveno in socialno podporo;
- » neguje vedoželjnost, spodbuja interes in motivacijo za učenje, podpira razvoj različnih talentov in potencialov;
- » dijake aktivno vključuje v načrtovanje učenja;
- » kakovostno poučuje in organizira samostojno učenje (individualno, v parih, skupinsko) ob različni stopnji vodenja in spodbujanja;
- » dijakom omogoča medsebojno izmenjavo znanja in izkušenj, podporo in sodelovanje;
- » prepozna in pri poučevanju upošteva predznanje, skupne in individualne učne, socialne, čustvene, (med)kulturne, telesne in druge potrebe dijakov;
- » dijakom postavlja ustrezno zahtevne učne izzive in si prizadeva za njihov napredek;
- » pri dijakih stalno preverja razumevanje, spodbuja ozaveščanje in usmerjanje procesa lastnega učenja;
- » proces poučevanja prilagaja ugotovitvam sprotne spremljanja in preverjanja dosežkov dijakov;
- » omogoča povezovanje ter nadgrajevanje znanja znotraj predmeta, med predmeti in predmetnimi področji;
- » poučuje in organizira samostojno učenje v različnih učnih okoljih (tudi virtualnih, zunaj učilnic), ob uporabi avtentičnih učnih virov in reševanju relevantnih življenjskih problemov in situacij;
- » ob doseganju predmetnih uresničuje tudi skupne cilje različnih področij (jezik, državljanstvo, kultura in umetnost; trajnostni razvoj; zdravje in dobrobit; digitalna kompetentnost; podjetnost).

Učitelj pri uresničevanju ciljev in standardov znanja učnega načrta dijakom omogoči prepoznavanje in razumevanje:

- » smisla oz. namena učenja (kaj se bodo učili in čemu);
- » uspešnosti lastnega učenja oz. napredka (kako in na temelju česa bodo vedeli, da so pri učenju uspešni in so dosegli cilj);
- » pomena različnih dokazov o učenju in znanju;
- » vloge povratne informacije za stalno izboljševanje ter krepitev občutka »zmorem«;
- » pomena medvrstniškega učenja in vrstniške povratne informacije.

Za doseganje celostnega in poglobljenega znanja učitelj načrtuje raznolike predmetne ali medpredmetne učne izzive, ki spodbujajo dijake k aktivnemu raziskovanju, preizkušanju, primerjanju, analiziranju, argumentiranju,

reševanju avtentičnih problemov, izmenjavi izkušenj in povratnih informacij. Ob tem nadgrajujejo znanje ter razvijajo ustvarjalnost, inovativnost, kritično mišljenje in druge prečne veščine. Zato učitelj, kadar je mogoče, izvaja projektni, problemski, raziskovalni, eksperimentalni, izkustveni ali praktični pouk in uporablja temu primerne učne metode, pripomočke, gradiva in digitalno tehnologijo.

Učitelj upošteva raznolike zmožnosti in potrebe dijakov v okviru notranje diferenciacije in individualizacije pouka ter personalizacije učenja s prilagoditvami, ki obsegajo:

- » učno okolje z izbiro ustreznih didaktičnih strategij, učnih dejavnosti in oblik;
- » obsežnost, zahtevnost in kompleksnost učnih ciljev;
- » raznovrstnost in tempo učenja;
- » načine izkazovanja znanja, pričakovane rezultate ali dosežke.

Učitelj smiselno upošteva načelo diferenciacije in individualizacije tudi pri načrtovanju domačega dela dijakov, ki naj bo osmišljeno in raznoliko, namenjeno utrjevanju znanja in pripravi na nadaljnje učenje.

Individualizacija pouka in personalizirano učenje sta pomembna za razvijanje talentov in potencialov nadarjenih dijakov. Še posebej pa sta pomembna za razvoj, uspešno učenje ter enakovredno in aktivno vključenost dijakov s posebnimi vzgojno-izobraževalnimi potrebami, z učnimi težavami, dvojno izjemnih, priseljencev ter dijakov iz manj spodbudnega družinskega okolja. Z individualiziranimi pristopi preko inkluzivne poučevalne prakse učitelj odkriva in zmanjšuje ovire, ki dijakom iz teh skupin onemogočajo optimalno učenje, razvoj in izkazovanje znanja, ter uresničuje v individualiziranih programih in v drugih individualiziranih načrtih načrtovane prilagoditve vzgojno-izobraževalnega procesa za dijake iz specifičnih skupin.

SPLOŠNA PRIPOROČILA ZA VREDNOTENJE ZNANJA

Vrednotenje znanja razumemo kot ugotavljanje znanja dijakov skozi celoten učni proces, tako pri spremljanju in preverjanju (ugotavljanje predznanja in znanja dijaka na vseh stopnjah učenja), kot tudi pri ocenjevanju znanja.

V prvi fazi učitelj kontinuirano spremlja in podpira učenje, preverja znanje vsakega dijaka, mu nudi kakovostne povratne informacije in ob tem ustrezno prilagaja lastno poučevanje. Pred začetkom učnega procesa učitelj najprej aktivira in ugotavlja dijakovo predznanje in ugotovitve uporabi pri načrtovanju pouka. Med učnim procesom sproti preverja doseganje ciljev pouka in standardov znanja ter spremlja in ugotavlja napredek dijaka. V tej fazi učitelj znanja ne ocenjuje, pač pa na osnovi ugotovitev sproti prilagaja in izvaja dejavnosti v podporo in spodbudo učenju (npr. dodatne dejavnosti za utrjevanje znanja, prilagoditve načrtovanih dejavnosti in nalog glede na zmožnosti in potrebe posameznih dijakov ali skupine).

Učitelj pripomore k večji kakovosti pouka in učenja, tako da:

- » sistematično, kontinuirano in načrtno pridobiva informacije o tem, kako dijak dosega učne cilje in usvaja standarde znanja;
- » ugotavlja in spodbuja razvoj raznolikega znanja – ne le vsebinskega, temveč tudi procesnega (tj. spretnosti in veščin), spremlja in spodbuja pa tudi razvijanje odnosnega znanja;

- » spodbuja dijaka, da dosega cilje na različnih taksonomskih ravneh oz. izkazuje znanje na različnih ravneh zahtevnosti;
- » spodbuja uporabo znanja za reševanje problemov, sklepanje, analiziranje, vrednotenje, argumentiranje itn.;
- » je naravnana na ugotavljanje napredka in dosežkov, pri čemer razume, da so pomanjkljivosti in napake zlasti priložnosti za nadaljnje učenje;
- » ugotavlja in analizira dijakovo razumevanje ter odpravlja vzroke za nerazumevanje in napačne predstave;
- » dijaka spodbuja in ga vključuje v premisleke o namenih učenja in kriterijih uspešnosti, po katerih vrednoti lastno učno uspešnost (samovrednotenje) in uspešnost vrstnikov (vrstniško vrednotenje);
- » dijaku sproti podaja kakovostne povratne informacije, ki vključujejo usmeritve za nadaljnje učenje.

Ko so dejavnosti prve faze (spremljanje in preverjanje znanja) ustrezno izpeljane, sledi druga faza, ocenjevanje znanja. Pri tem učitelj dijaku omogoči, da lahko v čim večji meri izkaže usvojeno znanje. To doseže tako, da ocenjuje znanje na različne načine, ki jih je dijak spoznal v procesu učenja. Pri tem upošteva potrebe dijaka, ki za uspešno učenje in izkazovanje znanja potrebuje prilagoditve.

Učitelj lahko ocenjuje samo znanje, ki je v učnem načrtu določeno s standardi znanja. Predmet ocenjevanja znanja niso vsi učni cilji, saj vsak cilj nima z njim povezanega specifičnega standarda znanja. Učitelj ne ocenjuje stališč, vrednot, navad, socialnih in čustvenih veščin ipd., čeprav so te zajete v ciljnih učnega načrta in jih učitelj pri dijaku sistematično spodbuja, razvija in v okviru prve faze tudi spremlja.

Na podlagi standardov znanja in kriterijev uspešnosti učitelj, tudi v sodelovanju z drugimi učitelji, pripravi kriterije ocenjevanja in opisnike ter jih na ustrezen način predstavi dijaku. Če dijak v procesu učenja razume in uporablja kriterije uspešnosti, bo lažje razumel kriterije ocenjevanja. Ugotovitve o doseganju standardov znanja, ki temeljijo na kriterijih ocenjevanja in opisnikih, se izrazijo v obliki ocene.

Učitelj z raznolikimi načini ocenjevanja omogoči izkazovanje raznolikega znanja (védenje, spretnosti, veščine) na različnih ravneh. Zato poleg pisnih preizkusov znanja in ustnih odgovorov ocenjuje izdelke (pisne, likovne, tehnične, praktične in druge za predmet specifične) in izvedbo dejavnosti (govorne, gibalne, umetniške, eksperimentalne, praktične, multimedijske, demonstracije, nastope in druge za predmet specifične), s katerimi dijak izkaže svoje znanje.

SPECIALNODIDAKTIČNA PRIPOROČILA PODROČJA/PREDMETA

Učni načrt učitelja usmerja pri izboru učnih strategij oziroma k cilju usmerjenih učnih dejavnosti. Učitelj pri načrtovanju učnih ur izhaja iz:

- » temeljnih didaktičnih načel (npr. načelo aktivnosti, načelo nazornosti, načelo strukturiranosti, sistematičnosti in postopnosti, načelo ekonomičnosti in racionalnosti pouka, načelo povezovanja teorije in

prakse, načelo trajnosti znanja, načelo motivacije, načelo individualizacije pouka, načelo socializacije dijaka);

» dijakovih glasbenih sposobnosti, spretnosti in znanj, razvojnih značilnosti, individualnih potreb in interesov;

» kulture, umetniške in sporočilne vrednosti glasbe.

Poleg že uveljavljenih in preizkušenih didaktičnih strategij ter metod v pouk vključuje inovativne tehnike, prožno uporablja različne učne oblike, uvaja nove didaktične postopke, učne metode in sodobne digitalne tehnologije. Pouk izvaja v spodbudnem učnem okolju, tako v učilnici kot tudi izven nje. Obisk koncertov, glasbenih prireditev in srečanja z glasbenimi umetniki pomembno širijo glasbena znanja dijakov, spodbujajo kritično mišljenje in razvijajo estetsko vrednotenje.

Glasbena znanja pripevajo k razvoju ključne kompetence kulturna zavest in izražanje. Ob zavedanju slovenske glasbene in kulturne identitete, ki temelji na bogati zakladnici ljudske in umetne glasbe, dijaki širijo svoja znanja ter spoznavajo raznolikost in bogastvo glasbenih praks tudi drugih kultur in narodov.

Zgradba učnega načrta

Cilji v učnem načrtu so oblikovani odprto in široko, kar učitelju omogoča avtonomijo pri izboru glasbenih vsebin ter njihovem prilagajanju razvojnim značilnostim, zmožnostim in interesom dijakov. Cilji se nadgrajujejo iz letnika v letnik, kar zagotavlja postopnost in kontinuiteto skozi celotno gimnazijsko vertikalno. Standardi znanja so izpeljani iz ciljev.

Posamezen letnik gimnazije predstavlja temo v učnem načrtu. Pod vsako temo (letnik) so nanizane skupine ciljev zbrane pod svojim tematskim naslovom (npr. Tehnične in muzikalne prvine, Skladbe od 16. do 18. stoletja). V vsakem letniku gimnazije se uresničujejo vsi cilji vseh tematsko združenih skupin ciljev, načrtovanje teh ciljev pa naj bo uravnoteženo z razvidno rdečo nitjo učnega procesa. Skozi daljše časovno obdobje učitelj načrtuje postopno uvajanje ciljev in njihovo nadgradnjo z novimi, pri čemer izhaja iz usvojenih znanj in spretnosti, pridobljenih v predhodnih letnikih.

S široko opredelitvijo pojmov (npr. renesančne in baročne glasbene oblike, oz. proste in vezane na koral) se omogoča učitelju avtonomija pri izboru strokovnih terminov glede na izbor glasbenih vsebin in druge vsebine tematskega sklopa.

Delo temelji na poznavanju dijakovega tehničnega in muzikalnega znanja ter njegovih psihofizičnih sposobnosti. Med šolanjem je treba posebno pozornost nameniti tistim tehničnim prvinam, ki jih dijak obvlada slabše. Izbor izvirne literature in transkripcij drugih glasbil za kontrabas omogoča učitelju izdaten nabor del, ki bodo posamezniku najbolj koristila.

Učitelj nenehno spodbuja in usmerja dijaka, da si sproti bogati osebni arhiv in da pri tem spoštuje principe avtorskega prava. Dijak naj znanje stopnjuje glede na zmožnosti in pri tem ne izpušča temeljnih znanj, ki mu omogočajo kasnejšo izvedbo zahtevnejših del. Posebno pozornost velja nameniti tudi pomnjenju. To naj temelji na oblikovni in harmonski analizi, ne samo na akustičnih in vizualnih predstavah. Dijake je treba

spodbujati k samostojnemu učenju skladb v okviru učnega programa in tudi posebnih zanimanj, ki jih dijak oblikuje med šolanjem.

Prav tako ne smemo zanemariti igre a vista in igre orkestrskih izvlečkov, ki dijaku omogočata, da se hitreje znajde v nepredvidljivih okoliščinah. Priporočljivo je, da dijak nastopa na internih in javnih nastopih v okviru šole. Koristno pa je tudi sodelovanje na nastopih zunaj šole, na revijah ter raznih tekmovanjih doma in v tujini.

Učitelj naj spodbuja dijaka tudi k obisku koncertov, ki so pomemben vir izkušenj in informacij, ki jih ne more dati sam pouk; dijak tako spoznava bogastvo glasbene literature in se srečuje z interpretativnimi dosežki priznanih umetnikov, kar oblikuje njegovo umetniško osebnost; ob tem spoznava zakonitosti poklicnega dela svojega področja tudi s praktičnih, organizacijskih in drugih vidikov, ki pomembno vplivajo na to dejavnost.

Diferenciacija, individualizacija in formativno spremljanje znanja

Pouk kontrabasa ponuja oblike, metode in didaktične pristope dela, ki same po sebi ustvarjajo pogoje za diferenciacijo in individualizacijo. Učitelj s premišljenim izborom glasbenih vsebin prilagaja raven zahtevnosti dijakovim zmožnostim. Oblika individualnega pouka instrumenta še bolj podpira individualizacijo in diferenciacijo. Cilje načrtuje tako, da spodbuja samostojnost dijakov pri glasbenih dejavnostih: izvajanje, poslušanje in ustvarjanje.

Glasbeni pouk, osredinjen na dijaka, od učitelja zahteva stalno didaktično ustvarjalnost pri oblikovanju učnega procesa, v katerem dijak postopoma prevzema odgovornost za lastno učenje in učne dosežke. Hkrati pri dijaku spodbuja sodelovalno učenje in timsko delo, pri katerem dijak praktično in teoretično raziskuje glasbo in rešuje avtentične, problemske naloge.

Preverjanje in ocenjevanje znanja

Pod vsako skupino ciljev so nanizani široko zastavljeni cilji in standardi znanja, ki učitelju omogočajo avtonomijo. Iz ciljev, ki jih lahko objektivno preverimo, so izpeljani standardi. Standarde znanja se dosega skozi vzgojno-izobraževalno delo v dejavnostih, ki se izvajajo v živo s prepletanjem ciljev, vsebin, metod in oblik dela. Pri doseganju kakovostne ravni standardov upoštevamo individualne značilnosti glasbenega razvoja dijakov.

Pomembno je jasno ločevati med preverjanjem in ocenjevanjem znanja. Rezultati preverjanja niso neposredno uporabljeni za oceno, temveč služijo kot podlaga za spremljanje napredka in načrtovanje nadaljnjega dela.

Preverjanje

Učitelj redno spremlja dijakov razvoj in napredek, preverja njegovo sposobnost dojetja, raven znanja ter izvajalske zmožnosti. Dijaku posreduje povratne informacije o njegovem napredku.

Sprotno analiziranje dosežkov in prepoznavanje morebitnih pomanjkljivosti omogočata celovito sliko o razvoju posameznega dijaka ter učinkovitejše usmerjanje v procesu učenja in vadenja.

Znanje se preverja redno in na različne načine, zlasti:

- » pri vsaki individualni uri pouka,

- » na internih in javnih nastopih.

Po potrebi lahko učitelj v postopek preverjanja vključi tudi druge učitelje istega ali sorodnega predmeta, kar prispeva k timskemu delu, izmenjavi izkušenj in usklajevanju kriterijev.

Ocenjevanje

V skladu z naravo instrumentalnega pouka se znanje ocenjuje z izvedbo izbranega glasbenega programa pri pouku in na nastopih.

Pri ocenjevanju se upošteva:

- » tehnično obvladovanje glasbila,
- » natančnost in zanesljivost izvedbe,
- » stopnja muzikalnosti,
- » zahtevnost izbranega programa.

Zaključni nastop naj dijaku omogoči, da svoje znanje in spretnosti predstavi na praktičen in ustvarjalen način. Na njem izkaže doseganje minimalnih standardov znanja z izvedbo vsebin, ki so določene za posamezni letnik.

Priporočamo, da dosežek na zaključnem nastopu ocenita vsaj **dva učitelja**, ki dijaka ne poučujeta. Oceno oblikujeta v soglasju z učiteljem, ki je nosilec predmeta.

Priporočena snov za zaključni nastop:

1. LETNIK

Dijak:

- » zaigra lestvico čez dve oktavi z razloženimi kvintakordi, zmanjšanim in dominantnim septakordom;
- » izvede dve etudi različnih tehničnih značilnosti na pamet;
- » zaigra sonato na pamet;
- » zaigra koncert (prvi ali drugi in tretji stavek) ali skladbo s klavirjem na pamet;
- » zaigra skladbo s klavirjem ali koncert (prvi ali drugi in tretji stavek) na pamet.

2. LETNIK

Dijak:

- » zaigra lestvico čez dve oktavi z razloženimi kvintakordi, zmanjšanim in dominantnim septakordom, razložene terce in kromatiko;
- » izvede dve etudi različnih tehničnih značilnosti na pamet;
- » zaigra sonato na pamet;

- » zaigra koncert (prvi ali drugi in tretji stavek) ali skladbo s klavirjem na pamet;
- » zaigra skladbo s klavirjem ali koncert (prvi ali drugi in tretji stavek) na pamet.

3. LETNIK

Dijak:

- » zaigra lestvico čez tri oktave z razloženimi kvintakordi, zmanjšanim in dominantnim septakordom, razložene terce in kromatiko;
- » izvede dve etudi različnih tehničnih značilnosti na pamet;
- » zaigra sonato na pamet;
- » zaigra koncert na pamet;
- » zaigra en stavek suite J. S. Bacha za violončelo solo ali en stavek suite H. Frybe na pamet.

4. LETNIK

Dijak:

- » zaigra lestvico čez tri oktave z razloženimi kvintakordi, zmanjšanim in dominantnim septakordom, razložene terce in kromatiko;
- » izvede dve etudi različnih tehničnih značilnosti na pamet;
- » zaigra koncert na pamet;
- » zaigra dva kontrastna stavka iz Suite J. S. Bacha za violončelo solo ali iz Suite H. Frybe na pamet;
- » zaigra skladbo slovenskega skladatelja na pamet.

Medpredmetne povezave

Učitelj uresničuje horizontalno in vertikalno medpredmetno povezovanje, tako z vidika procesov učenja kot tudi učnih vsebin in pojmov. Dijaki se medpredmetno povezujejo npr. pri komorni igri, v vokalno-instrumentalnih sestavih, v orkestrih. Svoje teoretsko znanje, pridobljeno pri pouku solfeggia, glasbenega stavka, zgodovine glasbe uporabljajo pri kompozicijski in slogovni analizi skladb, kar prispeva k boljšemu razumevanju in bolj kakovostni izvedbi skladb.

Medpredmetno povezovanje se uresničuje v čim večji možni meri s timskim delom in v prožni organizaciji učnih ur. Udejanja naj se tudi na ekskurzijah, gostovanjih dijakov doma in v tujini, pri projektnem in raziskovalnem delu.

Skupni cilji

Cilji predmeta podpirajo skupne cilje s področij jezika, državljanstva, kulture in umetnosti, trajnostnega razvoja, zdravja in dobrobiti, digitalne kompetentnosti in podjetnosti.

V okviru pouka dijak:

Jezik, državljanstvo, kultura in umetnost

- » Spoznava ^{SC}(1.1.2.1) in uporablja strokovno terminologijo glasbenega jezika ^{SC}(1.1.2.2).
- » Analizira različne glasbene zapise in druga gradiva o glasbi ^{SC}(1.1.4.1).
- » Razvija lastne sporazumevalne zmožnosti skozi nenasilno komunikacijo ^{SC}(1.1.5.1).
- » Vzpostavlja odnos do umetnosti in ozavešča lastno doživljanje ^{SC}(1.3.1.1).
- » Spoznava umetniške zvrsti, njihova izrazna sredstva in kulturno-zgodovinski kontekst ^{SC}(1.3.2.1).
- » Uživa ob ustvarjanju glasbe ter se veseli lastnih dosežkov in dosežkov drugih ^{SC}(1.3.4.1).
- » Svobodno izraža in uresničuje ustvarjalne ideje ^{SC}(1.3.4.2).
- » Živi kulturo in umetnost kot vrednoto ^{SC}(1.3.5.1).

Trajnostni razvoj

- » S pomočjo glasbe prepozna lastne vrednote v povezavi s trajnostnim razvojem ^{SC}(2.1.1.1).
- » Gradi odgovoren odnos do naravnih sistemov ^{SC}(2.1.3.1).
- » Kritično presoja informacije z vidika okolja, živih bitij in družbe z upoštevanjem različnih perspektiv ^{SC}(2.2.2.1).
- » Sodeluje z drugimi pri ukrepanju za trajnostnost ^{SC}(2.4.2.1).

Zdravje in dobrobit

- » Uravnava lastno doživljanje ^{SC}(3.1.2.1), razvija samozavest in samospoštovanje ^{SC}(3.1.2.2).
- » Glasbene dejavnosti spodbujajo radovednost ^{SC}(3.1.4.1) in sprostitvev ^{SC}(3.2.3.2).
- » Vključuje se v gibalne dejavnosti ^{SC}(3.2.1.3), s katerimi vzpostavlja pozitiven odnos do gibanja ^{SC}(3.2.1.2) ter spoznava ukrepe za ohranjanje zdravja ^{SC}(3.2.4.1).
- » Razvija spretnost aktivnega poslušanja ^{SC}(3.3.2.1) in sodelovalne veščine ^{SC}(3.3.3.1).

Digitalna kompetentnost

- » Pri iskanju informacij o glasbi ^{SC}(4.1.1.1), ustvarjanju, urejanju in deljenju v različnih formatih uporablja digitalno tehnologijo ^{SC}(4.2.1.1), ^{SC}(4.3.1.1), ^{SC}(4.3.2.1).
- » Upravlja svojo digitalno identiteto ^{SC}(4.2.6.1).
- » Prepozna tehnične težave in jih skuša reševati ^{SC}(4.5.1.1).

Podjetnost

- » Uporablja glasbeno znanje in izkušnje pri reševanju izzivov (5.1.2.1), (5.3.1.1).
- » Vrednoti dosežke ustvarjanja ter uspešnost pri doseganju zastavljenih ciljev (5.3.5.2).
- » Uporablja pridobljeno glasbeno znanje v novih situacijah, npr. pri ustvarjanju (5.3.5.3).

Delo z dijaki z raznolikimi vzgojno-izobraževalnimi potrebami

Učitelj z inkluzivno prakso prilagodi poučevanje, preverjanje in ocenjevanje znanja za nadarjene dijake, dijake z učnimi težavami, dijake s posebnimi potrebami, dijake priseljence, dijake iz manj spodbudnega družinskega okolja. Prilagaja vsebine, metode, oblike in pristope dela, čas ter rabo didaktičnih pripomočkov za doseg ciljev in standardov znanj ali preseganjem le-teh. Delo z dijaki z raznolikimi potrebami zahteva timsko delo, sodelovanje med učitelji, spremljevalci in drugimi strokovnjaki. Učitelj sproti evalvira učinkovitost prilagoditev ter jih po potrebi spreminja glede na dijakov napredek.

Osnovno izhodišče za učiteljevo delo v prilagodljivem in vključujočem učnem okolju so spoštovanje ter upoštevanje različnosti, izvirnosti in individualnosti, pa tudi njegova lastna inkluzivna poučevalna praksa, zaradi vse večje raznolikosti med dijaki. Prilagodljivo in vključujoče učno okolje poudarja pomen koncepta vključevanja, ki temelji na dojemljanju razreda kot skupnosti različnih in edinstvenih posameznikov ter zahteva prilagoditev vzgojno-izobraževalnega procesa, da ta ustreza potrebam vseh dijakov.

Literatura

Ahačič, K. (2025). *Ključni cilji po področjih skupnih ciljev* (Spletna izd.). Zavod RS za šolstvo. <https://aplikacijaun.zrss.si/api/link/eohqiil>

Holcar, A. idr. (2016). *Formativno spremljanje v podporo učenju. Priročnik za učitelje in strokovne delavce*. Zavod RS za šolstvo.

Marentič Požarnik, B. (2021). *Psihologija učenja in pouka*. DZS.

TEME, CILJI, STANDARDI ZNANJA

1. LETNIK

OBVEZNO

OPIS TEME

V 1. letniku se posvetimo naslednjim skupinam ciljev: tehničnim prvinam, etudam, koncertom in sonatam, drugim skladbam in skladbam slovenskih skladateljev.

Dijak spoznava delovanje svojega instrumenta in pomembnih strokovnih pojmov. Razvija ozaveščenost in samostojno kontrolo funkcionalne drže telesa in postavitev leve in desne roke.

Z etudami razvija jasno, čisto in zanesljivo artikulacijo prstov leve roke.

S koncerti in sonatami razvija sposobnost umetniškega izražanja v glasbi.

S poustvarjanjem raznolikih tujih skladb in skladb slovenskih skladateljev spoznava značilnosti glasbenih vrst in oblik v delih iz obdobja predklasicizma, klasicizma, romantike, 20. stoletja in sodobnih skladateljev.

TEHNIČNE PRVINE

CILJI

Dijak:

- razvija ozaveščenost in samostojno kontrolo funkcionalne drže telesa in postavitev leve in desne roke;
SC (3.2.1.1)
- razvija spretnost oblikovanja tona z izbiro ustreznega razmerja med hitrostjo poteze, obtežitvijo loka in kontaktnim mestom žime s struno;
- razvija sproščenost, neodvisnost in hitrost padca in dviga prstov leve roke v različnih ritmičnih načinih;
SC (3.2.3.2)
- pravilno izvaja osnovne poteze loka (détaché, legato, martelé, spiccato, sautillé);
- razvija tehniko vibrata;
- igra prstne vaje (vaje za levo roko), lestvice (durove in molove) in akorde (s poudarkom na razloženih kvintakordih, zmanjšanim in dominantnim septakordom).

STANDARDI ZNANJA

Dijak:

- » izkaže samostojno kontrolo funkcionalne drže telesa ter postavitev leve in desne roke;
- » oblikuje ton z izbiro ustreznega razmerja med hitrostjo poteze, obtežitvijo loka in kontaktnim mestom žime s struno;
- » izkaže sproščenost ter hitrost padca in dviga prstov leve roke v različnih ritmičnih načinih;
- » zaigra osnovne poteze loka: détaché, legato, martelé, spiccato, sautillé;
- » izkaže vibrato kot bogato izrazno sredstvo;
- » zaigra lestvice (durove in molove) in akorde;
- » zaigra lestvico čez dve oktavi z razloženimi kvintakordi, zmanjšanim in dominantnim septakordom.

TERMINI

- lestvice ◦ akordi (razloženi kvintakordi, zmanjšani in dominantni septakord) ◦ détaché ◦ legato ◦ martelé
- spiccato ◦ sautillé ◦ vibrato

PRIPOROČENI NAČINI IZKAZOVANJA ZNANJA

- » pri pouku,
- » z nastopi.

OPISNI KRITERIJI

- » tehnično obvladovanje glasbila,
- » natančnost in zanesljivost izvedbe,
- » tehnična težavnost programa.

ETUDE

CILJI

Dijak:

- : razvija jasno, čisto in zanesljivo artikulacijo prstov leve roke;
- : skozi etude razvija tehnične prvine;
- : razvija spretnost `a vista` igre;
- : izvaja gibanje desne roke pri menjavi strun in pravokotno potezo pri prehajanju loka s strune na struno;
- SC (3.2.1.3)
- : uri glasbeni spomin z učenjem etud na pamet.

STANDARDI ZNANJA

Dijak:

- » izkaže jasno, čisto in zanesljivo artikulacijo prstov leve roke;
- » izkaže spretnost *a vista* igre;
- » izkaže pravilno gibanje desne roke pri menjavi strun;
- » izvede dve etudi različnih tehničnih značilnosti na pamet.

TERMINI

- a vista ◦ artikulacija

PRIPOROČENI NAČINI IZKAZOVANJA ZNANJA

- » pri pouku,
- » z nastopi.

OPISNI KRITERIJI

- » tehnično obvladovanje glasbila,
- » natančnost in zanesljivost izvedbe,

- » prikaz muzikalnosti, doživetost izvajanja,
- » tehnična in glasbena težavnost programa.

KONCERTI IN SONATE

CILJI

Dijak:

- : razvija sposobnost umetniškega izražanja v glasbi, glasbenega razumevanja in tehničnih prvin, potrebnih za izvedbo;
 - : razvija izraznost vibrata z različno amplitudo, hitrostjo in intenzivnostjo;
 - : razvija glasbeni spomin ter ritmično preciznost;
 - : spoznava in razume značilnosti baročne sonate.
- SC** (1.3.2.1)

STANDARDI ZNANJA

Dijak:

- » izkaže sposobnost umetniškega izražanja v glasbi, glasbenega razumevanja in tehničnih prvin, potrebnih za izvedbo;
- » izvaja vibrato z različno amplitudo, hitrostjo in intenzivnostjo;
- » zaigra na pamet;
- » pozna značilnosti baročne sonate in jih uporabi pri igranju;
- » zaigra sonato na pamet;
- » zaigra koncert (prvi ali drugi in tretji stavek) ali skladbo s klavirjem na pamet.

TERMINI

◦ sonata ◦ baročna sonata ◦ koncert

PRIPOROČENI NAČINI IZKAZOVANJA ZNANJA

- » pri pouku,
- » z nastopi.

OPISNI KRITERIJI

- » tehnično obvladovanje glasbila,

- » natančnost in zanesljivost izvedbe,
- » prikaz muzikalnosti,
- » tehnična in glasbena težavnost programa.

DRUGE SKLADBE

CILJI

Dijak:

- : razvija sposobnost oblikovanja legata v cantileni, pri čemer ustvarja izrazit in speven ton;
- : skozi skladbe razvija tehnične prvine, potrebne za uresničitev umetniške zamisli;
- : spoznava značilnosti glasbenih vrst in oblik v delih iz obdobja predklasicizma, klasicizma, romantike, 20. stoletja in sodobnih skladateljev;
- SC (1.3.2.1)
- : razvija sposobnost upoštevanja predpisanih tempov in odstopanj, kot so rubato in accelerando, v skladu z glasbeno idejo;
- : razvija glasbeni intelekt in umetniško izražanje;
- SC (3.1.4.1)
- : spoznava slogovne značilnosti skladb.

STANDARDI ZNANJA

Dijak:

- » izvede legato v cantileni z izraznim, spevnim tonom;
- » izkaže poznavanje značilnosti glasbenih vrst in oblik v delih iz obdobja predklasicizma, klasicizma, romantike, 20. stoletja in sodobnih skladateljev;
- » zaigra v programu navedena tempa in odstopanja, kot so rubato in accelerando, v skladu z glasbeno idejo;
- » izkaže umetniško izražanje v glasbi;
- » pozna slogovne značilnosti skladb in jih pri poustvarjanju upošteva;
- » zaigra skladbo s klavirjem ali koncert (prvi ali drugi in tretji stavek) na pamet.

TERMINI

- legato ○ cantilena ○ obdobje (predklasicizem, klasicizem, romantika, 20. stoletje, sodobno) ○ rubato
- accelerando

PRIPOROČENI NAČINI IZKAZOVANJA ZNANJA

- » pri pouku,
- » z nastopi.
- »

OPISNI KRITERIJI

- » tehnično obvladovanje glasbila,
- » natančnost in zanesljivost izvedbe,
- » prikaz muzikalnosti,
- » tehnična in glasbena težavnost programa.

SKLADBE SLOVENSkih SKLADATELJEV

CILJI

Dijak:

- : spozna literaturo slovenskih skladateljev;
- : pozna licence in avtorske pravice. Spoštuje pravice avtorjev in jih ustrezno citira,
SC (4.3.3.1)
- : razvija pozitiven odnos do slovenske glasbe in glasbene kulture.
SC (1.3.5.1)

STANDARDI ZNANJA

Dijak:

- » izvede skladbe slovenskih skladateljev;
- » spozna pomen in vrednost slovenske glasbene dediščine,
- » zaigra eno skladbo.

TERMINI

- glasbena dediščina

PRIPOROČENI NAČINI IZKAZOVANJA ZNANJA

- » pri pouku,
- » z nastopi.

OPISNI KRITERIJI

- » tehnično obvladovanje glasbila,
- » natančnost in zanesljivost izvedbe,
- » prikaz muzikalnosti,
- » tehnična in glasbena težavnost programa.

2. LETNIK

OBVEZNO

OPIS TEME

V 2. letniku se posvetimo naslednjim skupinam ciljev: tehničnim prvinam, etudam, koncertom in sonatam, drugim skladbam in skladbam slovenskih skladateljev.

Dijak nadgrajuje poznavanje delovanje svojega instrumenta in pomembnih strokovnih pojmov. Pogloblja ozaveščeno in samostojno kontrolo funkcionalne drže telesa in postavitve leve in desne roke.

Z etudami razvija glasbeni posluh in pridobiva intonacijsko natančnost in stabilnost v melodičnih linijah in harmonskih strukturah.

S koncerti in sonatami razvija fraziranje in igranje dinamičnih odtenkov in akcentov.

S poustvarjanjem raznolikih tujih skladb in skladb slovenskih skladateljev spoznava značilnosti glasbenih vrst in oblik v delih iz obdobja predklasicizma, klasicizma, romantike, 20. stoletja in sodobnih skladateljev.

TEHNIČNE PRVINE

CILJI

Dijak:

- : pogloblja ozaveščeno in samostojno kontrolo funkcionalne drže telesa in postavitve leve in desne roke;
- : pogloblja sproščenost, neodvisnost in hitrost padca in dviga prstov leve roke v vse bolj zapletenih ritmičnih načinih;
SC (3.2.3.2)
- : izvaja različne lokovne načine na vseh delih loka: ležeče (legato, détaché), polležeče (sautillé) in skakajoče (spiccato, staccato, ricochet);
SC (1.1.2.2)
- : razvija občutek za čistost in lepoto tona;
- : razvija igranje dvojemk (terce, kvinte);
- : razvija izraznost vibrata z različnimi amplitudami, hitrostjo in intenzivnostjo;
- : igra lestvice in razložene akorde, razložene terce in kromatiko čez dve oktavi.

STANDARDI ZNANJA

Dijak:

- » izkaže ozaveščeno in samostojno kontrolo funkcionalne drže telesa ter postavitev leve in desne roke;
- » izkaže sproščenost ter hitrost padca in dviga prstov leve roke v vse bolj zapletenih ritmičnih načinih;
- » zaigra lokovne načine na vseh delih loka: ležeče (legato, détaché), polležeče (sautillé) in skakajoče (spiccato, staccato, ricochet);
- » zaigra v čisti intonaciji z lepim tonom;
- » zaigra dvojemke (terce, kvinte),
- » izkaže izraznost vibrata z različnimi amplitudami, hitrostjo in intenzivnostjo;
- » **zaigra lestvico čez dve oktavi z razloženimi kvintakordi, zmanjšanim in dominantnim septakordom, razložene terce in kromatiko.**

TERMINI

◦ kromatika ◦ dvojemke

PRIPOROČENI NAČINI IZKAZOVANJA ZNANJA

- » pri pouku,
- » z nastopi.

OPISNI KRITERIJI

- » tehnično obvladovanje glasbila,
- » natančnost in zanesljivost izvedbe,
- » tehnična težavnost programa.

ETUDE

CILJI

Dijak:

- skozi etude razvija in uri tehnične prvine;
- razume in uporablja jasno, čisto in zanesljivo artikulacijo prstov leve roke;
- razvija glasbeni posluh in pridobiva intonacijsko natančnost in stabilnost v melodičnih linijah in harmonskih strukturah;
- razvija igro v pozicijah v hitrejših tempih in utrjuje menjave pozicij v različnih kombinacijah;
- razvija analitičen pristop k vadbi.

STANDARDI ZNANJA

Dijak:

- » izkaže jasno, čisto in zanesljivo artikulacijo prstov leve roke;
- » zaigra z natančno intonacijo in stabilnostjo v melodičnih linijah in harmonskih strukturah;
- » izkaže sposobnost igranja v pozicijah pri hitrejših tempih in v različnih kombinacijah;
- » izvede dve etudi različnih tehničnih značilnosti na pamet.

TERMINI

◦ intonacija ◦ pozicije

PRIPOROČENI NAČINI IZKAZOVANJA ZNANJA

- » pri pouku,
- » z nastopi.

OPIsNI KRITERIJI

- » tehnično obvladovanje glasbila,
- » natančnost in zanesljivost izvedbe,

- » prikaz muzikalnosti,
- » tehnična in glasbena težavnost programa.

KONCERTI IN SONATE

CILJI

Dijak:

- : skozi koncerte in sonate razvija in uri tehnične prvine (lep ton, intonacija, artikulacija in ritmična stabilnost);
- : uri glasbeni spomin;
- SC (3.1.3.3)
- : razvija sposobnost umetniškega izražanja v glasbi in glasbenega razumevanja potrebnih za izvedbo;
- SC (1.3.4.2)
- : razvija fraziranje in igranje dinamičnih odtenkov in akcentov.

STANDARDI ZNANJA

Dijak:

- » izkaže lep ton, čisto intonacijo in artikulacijo ter ritmično stabilnost;
- » izkaže sposobnost umetniškega izražanja v glasbi, glasbenega razumevanja in tehničnih veščin, potrebnih za izvedbo;
- » izkaže fraziranje in igranje dinamičnih odtenkov in akcentov;
- » **zaigra sonato na pamet;**
- » **zaigra koncert (prvi ali drugi in tretji stavek) ali skladbo s klavirjem na pamet.**
- »

PRIPOROČENI NAČINI IZKAZOVANJA ZNANJA

- » pri pouku,
- » z nastopi.

OPISNI KRITERIJI

- » tehnično obvladovanje glasbila,
- » natančnost in zanesljivost izvedbe,
- » prikaz muzikalnosti,
- » tehnična in glasbena težavnost programa.

DRUGE SKLADBE

CILJI

Dijak:

- : skozi skladbe razvija in uri tehnične prvine;
- : igra skladbe iz obdobja predklasicizma, klasicizma, romantike, 20. stoletja in sodobnih skladateljev;
SC (4.3.3.1)
- : se uči upoštevati predpisane tempe in odstopanja, kot so rubato in accelerando, v skladu z glasbeno idejo;
SC (1.1.2.2)
- : uri glasbeni intelekt in umetniško izražanje;
- : se uči slogovne značilnosti skladb.

STANDARDI ZNANJA

Dijak:

- » izkaže tehnično in muzikalno suverenost pri skladbah;
- » pri igranju upošteva navedeni tempo in odstopanja, kot so rubato in accelerando, v skladu z glasbeno idejo;
- » izkaže umetniško izražanje v glasbi;
- » razume slogovne značilnosti skladb in jih pri poustvarjanju upošteva;
- » zaigra skladbo s klavirjem ali koncert (prvi ali drugi in tretji stavek) na pamet.

DIDAKTIČNA PRIPOROČILA ZA SKUPINO CILJEV

- » Priporočeno je, da ima dijak svoje oz. lastno glasbilo (paziti na kvaliteto glasbila, dober ton, zvok).
- » Učilnica naj bo primerno velika, akustično in zvočno izolirana s stenskim ogledalom, notnim stojalom in metronomom.
- » V učilnici naj bo na razpolago klavir ali pianino za spremljavo pri pouku in korepeticijah.
- » Učitelj naj spremlja sodobna dognanja stroke in pogloblja znanje.

PRIPOROČENI NAČINI IZKAZOVANJA ZNANJA

- » pri pouku,
- » z nastopi.

OPISNI KRITERIJI

- » tehnično obvladovanje glasbila,
- » natančnost in zanesljivost izvedbe,
- » prikaz muzikalnosti,
- » tehnična in glasbena težavnost programa.

SKLADBE SLOVENSКИH SKLADATELJEV

CILJI

Dijak:

- : pogloblja zanimanje za slovensko glasbeno ustvarjalnost;
- : razvija pozitiven odnos do slovenske glasbe in glasbene kulture.
- SC (1.3.5.1)

STANDARDI ZNANJA

Dijak:

- » izvede skladbe slovenskih skladateljev;
- » razume pomen in vrednost slovenske glasbene dediščine;
- » zaigra eno skladbo.
- »

PRIPOROČENI NAČINI IZKAZOVANJA ZNANJA

- » pri pouku,
- » z nastopi.

OPISNI KRITERIJI

- » tehnično obvladovanje glasbila,
- » natančnost in zanesljivost izvedbe,
- » prikaz muzikalnosti,
- » tehnična in glasbena težavnost programa.

3. LETNIK

OBVEZNO

OPIS TEME

V 3. letniku se posvetimo naslednjim skupinam ciljev: tehničnim prvinam, etudam, koncertom in sonatam, drugim skladbam in skladbam slovenskih skladateljev.

Dijak nadgrajuje poznavanje delovanje svojega instrumenta. Pogloblja in ozavešča njegove tehnične in muzikalne prvine.

Z etudami utrjuje menjave pozicij v različnih kombinacijah in izkaže sproščenost gibov.

S koncerti in sonatami izkaže sposobnost umetniškega izražanja v glasbi.

S poustvarjanjem raznolikih tujih skladb in skladb slovenskih skladateljev krepi spomin in spoznava veščine nastopanja.

Uporablja avdio-video opremo z namenom poslušanja in analiziranja lastne izvedbe skladb.

TEHNIČNE PRVINE

CILJI

Dijak:

- pogloblja občutek za čistost in lepoto tona;
- igra dvojemke (terce, kvinte);
- pogloblja izraznost vibrata z različnimi amplitudami, hitrostjo in intenzivnostjo;
- igra menjave pozicij v hitrejših tempih, v različnih prstnih kombinacijah in ritmičnih načinih;
- razvija igro flageolettov (naravni, kvartni in kvintni flageoletti);
- igra lestvice in razložene akorde, razložene terce in kromatiko čez tri oktave.

STANDARDI ZNANJA

Dijak:

- » zaigra v čisti intonaciji z lepim tonom;

- » zaigra dvojemke (terce, kvinte);
- » izkaže izraznost vibrata z različnimi amplitudami, hitrostjo in intenzivnostjo;
- » zaigra flageolette;
- » zaigra lestvico čez tri oktave z razloženimi kvintakordi, zmanjšanim in dominantnim septakordom, razložene terce in kromatiko.

TERMINI

- flageoletti

PRIPOROČENI NAČINI IZKAZOVANJA ZNANJA

- » pri pouku,
- » z nastopi.

OPISNI KRITERIJI

- » tehnično obvladovanje glasbila,
- » natančnost in zanesljivost izvedbe,
- » tehnična težavnost programa.

ETUDE

CILJI

Dijak:

- : skozi etude uri in pogloblja tehnične previne;
- : pogloblja igro v pozicijah v hitrejših tempih in utrjuje menjave pozicij v različnih kombinacijah;
- : nadgrajuje analitičen pristop k vadbi;
- : ob igranju etud preverja sproščenost desne in leve roke.

SC

(3.2.1.3)

STANDARDI ZNANJA

Dijak:

- » izkaže sproščenost gibov;
- » izkaže sposobnost igranja v pozicijah pri hitrejših tempih in v različnih kombinacijah;
- » izvede dve etudi različnih tehničnih značilnosti na pamet.
- »

PRIPOROČENI NAČINI IZKAZOVANJA ZNANJA

- » pri pouku,
- » z nastopi.

OPISNI KRITERIJI

- » tehnično obvladovanje glasbila,
- » natančnost in zanesljivost izvedbe,
- » prikaz muzikalnosti,
- » tehnična in glasbena težavnost programa.

KONCERTI IN SONATE

CILJI

Dijak:

- : pogloblja lepoto tona in igra v čisti intonaciji;
- : uri in pogloblja glasbeni spomin;
- : utrjuje umetniško izražanje v glasbi, potrebnih za izvedbo;
- : uporablja avdio-video opremo z namenom poslušanja in analiziranja lastne izvedbe skladb;
- SC (4.2.2.1)
- : glasbene fraze igra v pravilni artikulaciji in ritmu.

STANDARDI ZNANJA

Dijak:

- » izkaže lep ton, čisto intonacijo in artikulacijo ter ritmično stabilnost;
- » izkaže sposobnost umetniškega izražanja v glasbi, potrebnega za izvedbo;
- » **zaigra sonato na pamet;**
- » **zaigra koncert na pamet.**
- »

PRIPOROČENI NAČINI IZKAZOVANJA ZNANJA

- » pri pouku,
- » z nastopi.

OPISNI KRITERIJI

- » tehnično obvladovanje glasbila,
- » natančnost in zanesljivost izvedbe,
- » prikaz muzikalnosti,
- » tehnična in glasbena težavnost programa.

DRUGE SKLADBE

CILJI

Dijak:

○: razume in pogloblja značilnosti glasbenih vrst in oblik v delih iz obdobja predklasicizma, klasicizma, romantike, 20. stoletja in sodobnih skladateljev;

○: igra različne načine vibrata, primerne značaju in stilnim značilnostim skladb;

○: uri glasbeni intelekt in umetniško izražanje;

SC (1.3.4.2)

STANDARDI ZNANJA

Dijak:

» zaigra skladbe iz obdobja predklasicizma, klasicizma, romantike, 20. stoletja in sodobnih skladateljev;

» izkaže različne načine vibrata;

» izkaže umetniško izražanje v glasbi;

» zaigra en stavek suite J. S. Bacha za violončelo solo ali en stavek suite H. Frybe na pamet.

»

PRIPOROČENI NAČINI IZKAZOVANJA ZNANJA

» pri pouku,

» z nastopi.

OPISNI KRITERIJI

» tehnično obvladovanje glasbila,

» natančnost in zanesljivost izvedbe,

» prikaz muzikalnosti,

» tehnična in glasbena težavnost programa.

SKLADBE SLOVENSКИH SKLADATELJEV

CILJI

Dijak:

- : pogloblja zanimanje za slovensko glasbeno ustvarjalnost;
- : sledi skladateljevi glasbeni ideji s podrobnim branjem notnega zapisa;
- SC (1.1.2.2)
- : utrjuje pozitiven odnos do slovenske glasbe in glasbene kulture.

STANDARDI ZNANJA

Dijak:

- » izvede skladbe slovenskih skladateljev;
- » razume pomen in vrednost slovenske glasbene dediščine;
- » umetniško interpretira glasbene vsebine;
- » zaigra eno skladbo.

PRIPOROČENI NAČINI IZKAZOVANJA ZNANJA

- » pri pouku,
- » z nastopi.

OPISNI KRITERIJI

- » tehnično obvladovanje glasbila,
- » natančnost in zanesljivost izvedbe,
- » prikaz muzikalnosti,
- » tehnična in glasbena težavnost programa.

4. LETNIK

OBVEZNO

OPIS TEME

V 4. letniku se posvetimo naslednjim skupinam ciljev: tehničnim prvinam, etudam, koncertom in sonatam, drugim skladbam in skladbam slovenskih skladateljev.

Dijak nadgrajuje poznavanje delovanje svojega instrumenta. Pogloblja in ozavešča njegove tehnične in muzikalne prvine.

Z etudami dosega samostojnost v oblikovanju interpretacije glasbenih del ob upoštevanju skladateljeve zamisli in tehnično usposobljenost v skladu z zahtevami izbranega programa.

S koncerti in sonatami nadgrajuje in razume skladbe različnih slogovnih obdobij.

S poustvarjanjem raznolikih tujih skladb in skladb slovenskih skladateljev krepi spomin in razvija veščine nastopanja.

Uporablja avdio-video opremo z namenom poslušanja in analiziranja lastne izvedbe skladb.

TEHNIČNE PRVINE

CILJI

Dijak:

○: utrjuje funkcionalnost postavitve leve in desne roke z novimi pridobljenimi znanji na višji težavnostni stopnji;

○: nadgrajuje občutek za čistost in lepoto tona;

○: igra dvojemke (terce, kvinte, sekste, oktave);

○: utrjuje igro flageolettov (naravni, kvartni in kvintni flageoletti);

SC (1.1.2.1)

○: igra lestvice in razložene akorde, razložene terce in kromatiko čez tri oktave.

STANDARDI ZNANJA

Dijak:

- » zaigra v čisti intonaciji z lepim tonom;
- » zaigra dvojemke (terce, kvinte, sekste, oktave);
- » zaigra kvintne in kvartne flageolette;
- » **zaigra lestvico čez tri oktave z razloženimi kvintakordi, zmanjšanim in dominantnim septakordom, razložene terce in kromatiko.**

PRIPOROČENI NAČINI IZKAZOVANJA ZNANJA

- » pri pouku,
- » z nastopi.

OPISNI KRITERIJI

- » tehnično obvladovanje glasbila,
- » natančnost in zanesljivost izvedbe,
- » tehnična težavnost programa.

ETUDE

CILJI

Dijak:

- : skozi etude utrjuje tehnične prvine;
 - : nadzira čisto intonacijo;
 - : dosega samostojnost v oblikovanju interpretacije glasbenih del ob upoštevanju skladateljeve zamisli in tehnično usposobljenost v skladu z zahtevami izbranega programa;
 - : presoja uspešnost doseganja zastavljenih ciljev in pri tem prepoznava priložnosti za nadaljnje učenje.
- SC** (5.3.5.2)

STANDARDI ZNANJA

Dijak:

- » izkaže obvladovanje tehničnih prvin;
- » zaigra z natančno intonacijo;
- » izkaže samostojnost v oblikovanju interpretacije glasbenih del ob upoštevanju skladateljeve zamisli in tehnično usposobljenost v skladu z zahtevami izbranega programa;
- » izvede dve etudi različnih tehničnih značilnosti na pamet.

PRIPOROČENI NAČINI IZKAZOVANJA ZNANJA

- » pri pouku,
- » z nastopi.

OPISNI KRITERIJI

- » tehnično obvladovanje glasbila,
- » natančnost in zanesljivost izvedbe,
- » prikaz muzikalnosti,
- » tehnična in glasbena težavnost programa.

KONCERTI IN SONATE

CILJI

Dijak:

- : razvija osebni glasbeni izraz;
- : utrjuje glasbeni spomin tako, da z razvojem pomnjenja glasbenih vsebin igra na pamet;
SC (3.1.3.3)
- : nadgrajuje in razume skladbe različnih slogovnih obdobj;
- : uporablja avdio-video opremo z namenom poslušanja in analiziranja lastne izvedbe skladb.
SC (4.2.2.1 | 4.3.1.1)

STANDARDI ZNANJA

Dijak:

- » izkaže osebni glasbeni izraz;
- » zaigra na pamet;
- » zaigra skladbe različnih slogovnih obdobj;
- » **zaigra koncert na pamet.**

PRIPOROČENI NAČINI IZKAZOVANJA ZNANJA

- » pri pouku,
- » z nastopi.

OPISNI KRITERIJI

- » tehnično obvladovanje glasbila,
- » natančnost in zanesljivost izvedbe,
- » prikaz muzikalnosti,
- » tehnična in glasbena težavnost programa.

DRUGE SKLADBE

CILJI

Dijak:

- : uporablja vibrato kot bogato izrazno sredstvo v skladu z zahtevami programa;
- : nadgrajuje glasbeni intelekt in umetniško izražanje;
- : analizira svoje izvedbe na avdio in video posnetkih.
- SC (4.2.2.1 | 4.3.1.1)

STANDARDI ZNANJA

Dijak:

- » izkaže tehnično in muzikalno suverenost pri skladbah;
- » izkaže znanje vibrata kot bogato izrazno sredstvo;
- » izkaže umetniško izražanje v glasbi;
- » zaigra dva kontrastna stavka iz Suite J. S. Bacha za violončelo solo ali iz Suite H. Frybe na pamet.

PRIPOROČENI NAČINI IZKAZOVANJA ZNANJA

- » pri pouku,
- » z nastopi.

OPISNI KRITERIJI

- » tehnično obvladovanje glasbila,
- » natančnost in zanesljivost izvedbe,
- » prikaz muzikalnosti,
- » tehnična in glasbena težavnost programa.

SKLADBE SLOVENSКИH SKLADATELJEV

CILJI

Dijak:

- nadgrajuje literaturo slovenskih skladateljev in zanimanje za slovensko glasbeno ustvarjalnost;
 - poglobljeno išče in oblikuje glasbene fraze, posreduje občutja in umetniško oblikuje glasbeni izraz;
 - pozna licence in avtorske pravice. Spoštuje pravice avtorjev in jih ustrezno citira.
- SC (4.3.3.1)

STANDARDI ZNANJA

Dijak:

- » izvede skladbe slovenskih skladateljev;
- » razume pomen in vrednost slovenske glasbene dediščine;
- » izkaže razvit glasbeni intelekt in sposobnost umetniškega izražanja;
- » zaigra skladbo slovenskega skladatelja na pamet.

PRIPOROČENI NAČINI IZKAZOVANJA ZNANJA

- » pri pouku,
- » z nastopi.

OPISNI KRITERIJI

- » tehnično obvladovanje glasbila,
- » natančnost in zanesljivost izvedbe,
- » prikaz muzikalnosti,
- » tehnična in glasbena težavnost programa.

VIRI IN LITERATURA PO POGLAVJIH

1. LETNIK

TEHNIČNE PRVINE

Priporočena literatura:

- » Flesch, C., Sistem lestvic,
- » Streicher, L., My way of playing the double bass, 1. in 2. del,
- » Ševčík, O., Lokovne vaje,
- » Simandl, F., Šola za palčevo pozicijo,
- » Petracchi, F., Simplified higher technique.

Poleg že navedenih šol in metod se za doseganje ciljev lahko uporablja tudi druga primerna literatura.

ETUDE

Priporočena literatura:

- » Kreutzer, R., 18 etud,
- » Lee, S., 12 etud,
- » Storch, J. E. - Hrabě, J., 57 etud, 1. del,
- » Hrabě, J., 86 etud, 1. in 2. del,
- » Simandl, F., Gradus ad Parnasum, 1. del,
- » Billè, I., Nuovo metodo per contrabasso, 5. in 6. del,
- » Simandl, F., 30 etud,
- » Madenski, E., 30 etud,
- » Slama, A., 66 etud,
- » Gadzinski, W., Zbirka etud 1. del.

Poleg navedenih etud se za doseganje ciljev lahko uporablja tudi druga primerna literatura.

KONCERTI IN SONATE

Priporočena literatura:

Koncerti:

- » Pichl, V., Koncert v D-duru,
- » Röttger, H., Concertino,
- » Capuzzi, A., Koncert v G-duru,
- » Cimador, C., Koncert v A-duru.

Sonate:

- » Dillman, K., Sonata v e-molu,
- » De Fesch, W., Sonata v G-duru,
- » Galliard, J., Sonata v G-duru,
- » Corelli, A., Sonata v d-molu,
- » Marcello, B., 6 Sonat,
- » Pergolesi, G. B., Sonata v G-duru,
- » Vivaldi, A., 6 Sonat.

Poleg navedenih koncertov in sonat se za doseganje ciljev lahko uporablja tudi druga primerna literatura.

DRUGE SKLADBE

Priporočena literatura:

- » Koussevitzky, S., Andante, Chanson triste,
- » Fauré, G., Après un rêve,
- » Montag, L., Dela madžarskih skladateljev, 2. del,
- » Siebach, K., Skladbe za kontrabas, 1. del,
- » Bach, J. S., Suita za violončelo solo št. 1,
- » Dragonetti, D., 12 valčkov za kontrabas solo,
- » Telemann, G., Solo double bass,
- » Berio, L., Psy.

Poleg navedenih skladb se za doseganje ciljev lahko uporablja tudi druga primerna literatura.

SKLADBE SLOVENSКИH SKLADATELJEV

Priporočena literatura:

- » Firšt, L., Humoreska,
- » Golob, J., Tri miniature za kontrabas in klavir,
- » Merhar, T., Bassolia,
- » Mihelčič, P., Mravljica na obzidju Troje,
- » Ramovš, P., Tri miniature za kontrabas solo,
- » Sojar Voglar, Č., Tango za kontrabas.

Poleg navedenih skladb se za doseganje ciljev lahko uporablja tudi druga primerna literatura.

2. LETNIK

TEHNIČNE PRVINE

Priporočena literatura:

- » Flesch, C., Sistem lestvic,
- » Streicher, L., My way of playing double bass, 2. in 3. del,
- » Ševčik, O., Lokovne vaje,
- » Simandl, F., Šola za palčevo pozicijo,
- » Petracchi, F., Simplified higher technique,
- » Madenski, E., Lestvice in akordi.

Poleg že navedenih šol in metod se za doseganje ciljev lahko uporablja tudi druga primerna literatura.

ETUDE

Priporočena literatura:

- » Kreutzer, R., 18 etud,
- » Lee, S., 12 etud,
- » Storch, J. E. - Hrabě, J., 57 etud, 1. del,
- » Hrabě, J., 86 etud, 1. in 2. del,
- » Simandl, F., Gradus ad Parnasum, 1. in 2. del,
- » Billè, I., Nuovo metodo per contrabasso, 5. in 6. del,
- » Simandl, F., 30 etud,
- » Madenski, E., 30 etud,

- » Montanari, C., 14 etud,
- » Slama, A., 66 etud,
- » Gadzinski, W., Zbirka etud, 2. del.

Poleg navedenih etud se za doseganje ciljev lahko uporablja tudi druga primerna literatura.

KONCERTI IN SONATE

Priporočena literatura:

Koncerti:

- » Pichl, V., Koncert v D-duru,
- » Capuzzi, A., Koncert v G-duru,
- » Dragonetti, D., Koncert v A-duru,
- » Hoffmeister, F., Koncerti št. 1, 2 in 3,
- » Dittersdorf, K. D., Koncert v E-duru,
- » Vanhal, J. B., Koncert v D-duru.

Sonate:

- » Dillman, K., Sonata v e-molu,
- » De Fesch, W., Sonata v G-duru,
- » Galliard, J., Sonata v G-duru,
- » Corelli, A., Sonata v d-molu,
- » Marcello, B., 6 Sonat,
- » Pergolesi, G. B., Sonata v G-duru,
- » Vivaldi, A., 6 Sonat.

Poleg navedenih koncertov in sonat se za doseganje ciljev lahko uporablja tudi druga primerna literatura.

DRUGE SKLADBE

Priporočena literatura:

- » Koussevitzky, S., Chanson triste, Humoreska,
- » Fauré, G., Elegija,
- » Montag, L., Dela madžarskih skladateljev, 2. del,
- » Siebach, K., Skladbe za kontrabas, 1. in 2. del,
- » Bach, J. S., Suita za violončelo solo št. 1 in 2,

- » Dragonetti, D., 12 valčkov za kontrabas solo,
- » Telemann, G., Solo double bass,
- » Bottesini, G., Virtuozna skladba,
- » Berio, L., Psy.

Poleg navedenih skladb se za doseganje ciljev lahko uporablja tudi druga primerna literatura.

SKLADBE SLOVENSКИH SKLADATELJEV

Priporočena literatura:

- » Firšt, L., Humoreska,
- » Golob, J., Tri miniature za kontrabas in klavir,
- » Kantušer, B., Za kontrabas solo,
- » Mihelčič, P., Mravljičica na obzidju Troje,
- » Petrič, I., Solo za kontrabas,
- » Ramovš, P., Tri miniature za kontrabas solo,
- » Sojar Voglar, Č., Tango za kontrabas.

Poleg navedenih skladb se za doseganje ciljev lahko uporablja tudi druga primerna literatura.

3. LETNIK

TEHNIČNE PRVINE

Priporočena literatura:

- » Flesch, C., Sistem lestvic,
- » Streicher, L., My way of playing double bass, 4. in 5. del,
- » Ševčik, O., Lokovne vaje,
- » Simandl, F., Šola za palčevo pozicijo,
- » Petracchi, F., Simplified higher technique,
- » Madenski, E., Lestvice in akordi,
- » Levinson, E., The school of agility.

Poleg že navedenih šol in metod se za doseganje ciljev lahko uporablja tudi druga primerna literatura.

ETUDE

Priporočena literatura:

- » Kreutzer, R., 18 etud,

- » Findeisen, T. A., 25 etud,
- » Gajdos, M., Sempre flageoletti,
- » Lee, S., 12 etud,
- » Storch, J. E. - Hrabě, J., 57 etud, 1. del,
- » Hrabě, J., 86 etud, 1. in 2. del,
- » Simandl, F., Gradus ad Parnasum, 1. in 2. del,
- » Billè, I., Nuovo metodo per contrabasso, 5. in 6. del,
- » Simandl, F., 30 etud,
- » Madenski, E., 30 etud,
- » Montanari, C., 14 etud,
- » Slama, A., 66 etud,
- » Gadzinski, W., Zbirka etud, 2. del.

Poleg navedenih etud se za doseganje ciljev lahko uporablja tudi druga primerna literatura.

KONCERTI IN SONATE

Priporočena literatura:

Koncerti:

- » Pichl, V., Koncert v D-duru,
- » Capuzzi, A., Koncert v G-duru,
- » Dragonetti, D., Koncert v A-duru,
- » Hoffmeister, F., Koncerti št. 1, 2 in 3,
- » Dittersdorf, K. D., Koncert v E-duru,
- » Vanhal, J. B., Koncert v D-duru,
- » Larsson, L. E., Concertino,
- » Sperger, J. M., Koncerti št. 2, 3, 15, 16, 17 in 18.

Sonate:

- » Farkas, F., Quatro pezzi,
- » Hindemith, P., Sonata,
- » Sperger, J. M., Sonata v h-molu T36,
- » Sperger, J. M., Sonate v D-duru T38, T39, T40,

- » Bach, J. S., Tri sonate BWV 1027-1029,
- » Mišek, A., Sonata št. 1, 2 in 3,
- » Sprongl, N., Sonata št. 1 in 2.

Poleg navedenih koncertov in sonat se za doseganje ciljev lahko uporablja tudi druga primerna literatura.

DRUGE SKLADBE

Priporočena literatura:

- » Koussevitzky, S., Humoreska, Valse miniature,
- » Fauré, G., Elegija,
- » Bach, J. S., Suita za violončelo solo št. 1, 2 in 3,
- » Fryba, H., Suita v starem slogu,
- » Dragonetti, D., 12 valčkov za kontrabas solo,
- » Tabakov, E., Motivy,
- » Hauta-Aho, T., Kadenza,
- » Bottesini, G., Virtuozna skladba,
- » Berio, L., Psy.

Poleg navedenih skladb se za doseganje ciljev lahko uporablja tudi druga primerna literatura.

SKLADBE SLOVENSКИH SKLADATELJEV

Priporočena literatura:

- » Firšt, N., Hopska bela zarja,
- » Golob, J., Tri miniature za kontrabas in klavir,
- » Kantušer, B., Za kontrabas solo,
- » Krečič, M., Nebo je črno, zemlja je modra,
- » Petrič, I., Solo za kontrabas,
- » Ramovš, P., Tri miniature za kontrabas solo,
- » Sojar Voglar, Č., Tango za kontrabas,
- » Škerjanc, L. M., Pet liričnih melodij.

Poleg navedenih skladb se za doseganje ciljev lahko uporablja tudi druga primerna literatura.

4. LETNIK

TEHNIČNE PRVINE

Priporočena literatura:

- » Flesch, C., Sistem lestvic,
- » Streicher, L., My way of playing double bass, 4. in 5. del,
- » Ševčik, O., Lokovne vaje,
- » Simandl, F., Šola za palčevo pozicijo,
- » Petracchi, F., Simplified higher technique,
- » Madenski, E., Lestvice in akordi,
- » Levinson, E., The school of agility.

Poleg že navedenih šol in metod se za doseganje ciljev lahko uporablja tudi druga primerna literatura.

ETUDE

Priporočena literatura:

- » Kreutzer, R., 18 etud,
- » Findeisen, T. A., 25 etud,
- » Gajdos, M., Sempre flageoletti,
- » Caimmi, I., 20 etud,
- » Simandl, F., Gradus ad Parnasum, 2. del,
- » Billè, I., 24 capricci,
- » Mengoli, A., 20 etud,
- » Montanari, C., 14 etud.

Poleg navedenih etud se za doseganje ciljev lahko uporablja tudi druga primerna literatura.

KONCERTI IN SONATE

Priporočena literatura:

Koncerti:

- » Pichl, V., Koncert v D-duru,
- » Capuzzi, A., Koncert v G-duru,
- » Dragonetti, D., Koncert v A-duru,
- » Hoffmeister, F., Koncerti št. 1, 2 in 3,

- » Dittersdorf, K. D., Koncert v E-duru,
- » Vanhal, J. B., Koncert v D-duru,
- » Larsson, L. E., Concertino,
- » Sperger, J. M., Koncerti št. 2, 3, 15, 16, 17 in 18,
- » Koussevitzky, S., Koncert v fis-molu.

Sonate:

- » Farkas, F., Quatro pezzi,
- » Hindemith, P., Sonata,
- » Sperger, J. M., Sonata v h-molu T36,
- » Sperger, J. M., Sonate v D-duru T38, T39, T40,
- » Bach, J. S., Tri sonate BWV 1027-1029,
- » Montag, V., Sonata v e-molu,
- » Mišek, A., Sonata št. 1, 2 in 3,
- » Sprongl, N., Sonata št. 1 in 2,
- » Ellis, D., Sonata.

Poleg navedenih koncertov in sonat se za doseganje ciljev lahko uporablja tudi druga primerna literatura.

DRUGE SKLADBE

Priporočena literatura:

- » Koussevitzky, S., Valse miniature,
- » Fauré, G., Elegija,
- » Bach, J. S., Suita za violončelo solo št. 1, 2 in 3,
- » Fryba, H., Suita v starem slogu,
- » Tabakov, E., Motivy, Caprice,
- » Hauta-Aho, T., Kadenza,
- » Henze, H. W., Biagio 9 Agosto Ore 1207, Serenade,
- » Françaix, J., Tema in variacije,
- » Desenclos, A., Aria et Rondo,
- » Zbinden, F., Hommage à J. S. Bach,
- » Bottesini, G., Virtuozna skladba,

» Vasks, P., Bass Trip,

» Berio, L., Psy.

Poleg navedenih skladb se za doseganje ciljev lahko uporablja tudi druga primerna literatura.

SKLADBE SLOVENSКИH SKLADATELJEV

Priporočena literatura:

» Firšt, N., Hopska bela zarja,

» Golob, J., Tri miniature za kontrabas in klavir,

» Kantušer, B., Za kontrabas solo,

» Krečič, M., Nebo je črno, zemlja je modra,

» Petrič, I., Solo za kontrabas,

» Ramovš, P., Tri miniature za kontrabas solo,

» Sojar Voglar, Č., Tango za kontrabas,

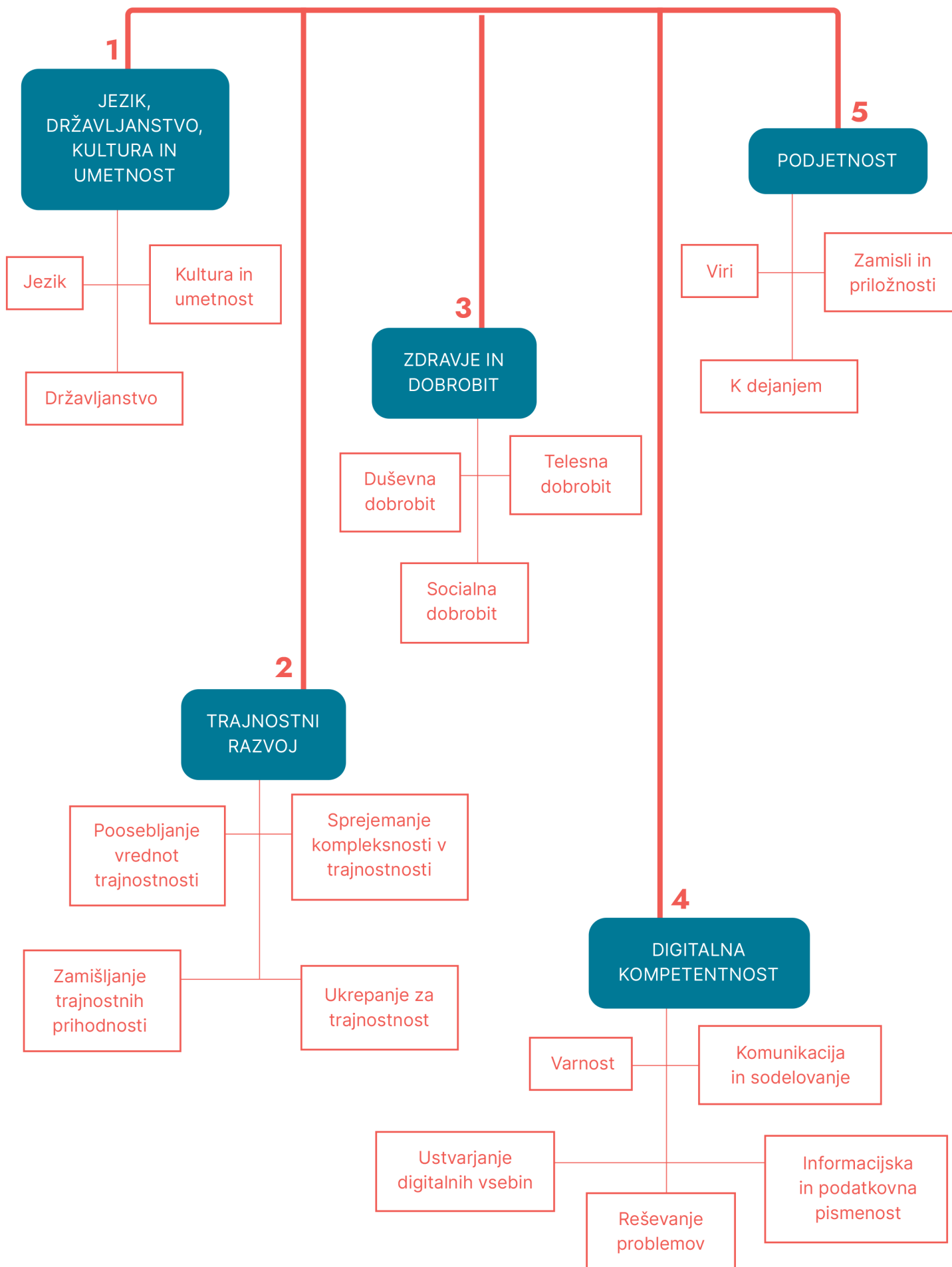
» Škerjanc, L. M., Pet liričnih melodij.

Poleg navedenih skladb se za doseganje ciljev lahko uporablja tudi druga primerna literatura.

PRILOGE

KLJUČNI CILJI PO PODROČJIH SKUPNIH CILJEV

1 /// JEZIK, DRŽAVLJANSTVO, KULTURA IN UMETNOST

SKUPNI CILJI IN NJIHOVO UMEŠČANJE V UČNE NAČRTE TER KATALOGE ZNANJ

POVZETO PO PUBLIKACIJI WWW.ZRSS.SI/PDF/SKUPNI_CILJI.PDF

1.1 JEZIK

1.1.1 Strokovna besedila	1.1.1.1 Pri posameznih predmetih razvija zmožnost izražanja v različnih besedilnih vrstah (referat, plakat, povzetek, opis, pogovor itd.).
1.1.2 Strokovni jezik	1.1.2.1 Se zaveda, da je učenje vsebine posameznega predmeta hkrati tudi spoznavanje njegove strokovne terminologije; torej učenje jezika na ravni poimenovanj za posamezne pojme in na ravni logičnih povezav. 1.1.2.2 Se izraža z ustrezno terminologijo predmeta in skrbi za ustrezno govorno ter pisno raven svojega strokovnega jezika.
1.1.3 Univerzalni opis jezika kot sistema	(pri vseh predmetih:) 1.1.3.1 Se zaveda podobnosti ter razlik med jeziki in je na to pozoren tudi pri uporabi gradiv v tujih jezikih, pri uporabi prevajalnikov, velikih jezikovnih modelov, avtomatsko prevedenih spletnih strani itd. (pri vseh jezikovnih predmetih:) 1.1.3.2 Se zaveda, da različne jezike lahko opisujemo na podoben način; pri pouku tujih jezikov zato uporablja znanje, pridobljeno pri pouku učnega jezika, in obratno: zna primerjati jezike, ki se jih uči, in razpozna podobnosti ter razlike med njimi.
1.1.4 Razumevanje pomena branja	1.1.4.1 Pri vseh predmetih redno bere, izbira raznolika bralna gradiva, jih razume, poglobljeno analizira in kritično vrednoti.
1.1.5 Jezik in nenasilna komunikacija	1.1.5.1 Razvija lastne sporazumevalne zmožnosti skozi nenasilno komunikacijo.

1.2 DRŽAVLJANSTVO

1.2.1 Poznavanje in privzemanje človekovih pravic ter dolžnosti kot temeljnih vrednot in osnov državljanske etike	1.2.1.1 Pozna, razume in sprejema človekove pravice kot skupni evropski in ustavno določeni okvir skupnih vrednot ter etike. 1.2.1.2 Razume, da so človekove pravice univerzalne in nepogojene, da uveljavljajo vrednote svobode in enakosti. 1.2.1.3 Razume in sprejema, da je obstoj pravic pogojen s spoštovanjem individualne dolžnosti do enake pravice drugega. 1.2.1.4 Razume in sprejema, da je dolžnost do enake pravice drugega dolžnost zaradi dolžnosti (ne le pravica zaradi individualnega interesa). 1.2.1.5 Razume in sprejema človekove pravice in dolžnosti kot osnovno, vsem državljanom skupno etiko (moralo), ki uveljavlja vrednote spoštovanja človekovega dostojanstva, pravičnosti, resnice, zakona, lastnine, nediskriminacije in strpnosti.
1.2.2 Etična refleksija	1.2.2.1 Spozna, da obstajajo moralna vprašanja, pri katerih ni vnaprej danih od vseh sprejetih odgovorov. 1.2.2.2 Razvija občutljivost za moralna vprašanja ter sposobnost, da o njih razmišlja skupaj z drugimi.
1.2.3 Sodelovanje z drugimi v skupnosti in za skupnost	1.2.3.1 Z namenom uresničevanja skupnega dobrega sodeluje z drugimi ter podaja in uresničuje predloge, ki kakovostno spreminjajo skupnosti. 1.2.3.2 Prek lastnega delovanja ozavešča pomen skrbi za demokratično skupnost ter krepi zavedanje o pomenu pripadnosti skupnosti za lastnodobrobit in dobrobit drugih.
1.2.4 Aktivno državljanstvo in politična angažiranost	1.2.4.1 Ob zavedanju pozitivnega pomena politike kot skupnega reševanja izzivov in skrbi za dobrobit vseh, pa tudi iskanja kompromisov in preseganja konfliktov, pozna raznolike oblike demokratičnega političnega angažiranja in se vključuje v politične procese, ki vplivajo na življenja ljudi.
1.2.5 Znanje za kritično mišljenje, za aktivno državljansko držo	1.2.5.1 Uporabi znanja vsakega predmetnega področja za kritično in aktivno državljansko držo.

1.3 KULTURA IN UMETNOST

1.3.1 Sprejemanje, doživljanje in vrednotenje kulture in umetnosti	1.3.1.1 Intuitivno ali zavestno (individualno in v skupini) vzpostavlja odnos do kulture, umetnosti, umetniške izkušnje in procesov ustvarjanja ter ob tem prepozna lastna doživetja in se vživlja v izkušnjo drugega itd.).
1.3.2 Raziskovanje in spoznavanje kulture ter umetnosti	1.3.2.1 Raziskuje in spozna kulturo, umetnost, umetniške zvrsti ter njihova izrazna sredstva v zgodovinskem in kulturnem kontekstu.
1.3.3 Izražanje v umetnosti in z umetnostjo	1.3.3.1 Je radoveden in raziskuje materiale in umetniške jezike, se z njimi izraža, razvija domišljijo ter pogloblja in širi znanje tudi na neumetniških področjih.
1.3.4 Uživanje v ustvarjalnem procesu ter dosežkih kulture in umetnosti	1.3.4.1 Uživa v ustvarjalnosti, se veseli lastnih dosežkov in dosežkov drugih. 1.3.4.2 V varnem, odprtem in spodbudnem učnem okolju svobodno izraža želje in udejanja ustvarjalne ideje.
1.3.5 Živi kulturo in umetnost	1.3.5.1 Živi kulturo in umetnost kot vrednoto v domačem in šolskem okolju ter prispeva k razvoju šole kot kulturnega središča in njenemu povezovanju s kulturnim in z družbenim okoljem.

2 /// TRAJNOSTNI RAZVOJ

SKUPNI CILJI IN NJIHOVO UMEŠČANJE V UČNE NAČRTE TER KATALOGE ZNANJ

POVZETO PO PUBLIKACIJI WWW.ZRSS.SI/PDF/SKUPNI_CILJI.PDF

2.1 POOSEBLJANJE VREDNOT TRAJNOSTNOSTI

2.1.1 Vrednotenje trajnostnosti	2.1.1.1 Kritično oceni povezanost lastnih vrednot in vrednot družbe s trajnostnostjo glede na svoje trenutne zmožnosti ter družbeni položaj.
2.1.2 Podpiranje pravičnosti	2.1.2.1 Pri svojem delovanju upošteva etična načela pravičnosti, enakopravnosti ter sočutja.
2.1.3 Promoviranje narave	2.1.3.1 Odgovoren odnos do naravnih sistemov gradi na razumevanju njihove kompleksnosti in razmerij med naravnimi ter družbenimi sistemi.

2.2 SPREJEMANJE KOMPLEKSNOSTI V TRAJNOSTNOSTI

2.2.1 Sistemsko mišljenje	2.2.1.1 K izbranemu problemu pristopa celostno, pri čemer upošteva povezanost okoljskega, gospodarskega in družbenega vidika. 2.2.1.2 Presoja kratkoročne in dolgoročne vplive delovanja posameznika in družbenih skupin v družbi, družbe na lokalni, regionalni, nacionalni ter globalni ravni.
2.2.2 Kritično mišljenje	2.2.2.1 Kritično presoja informacije, poglede in potrebe o trajnostnem razvoju z vidika naravnega okolja, živih bitij in družbe, pri čemer upošteva različne poglede, pogoje z osebnim, socialnim in kulturnim ozadjem.
2.2.3 Formuliranje problema	2.2.3.1 Pri opredelitvi problema upošteva značilnosti problema – (ne)jasnost, (ne)opredeljenost, (ne)določljivost problema – in lastnosti reševanja – (ne)definirane, (ne)sistemske rešitve – ter vpletenost deležnikov.

2.3 ZAMIŠLJANJE TRAJNOSTNIH PRIHODNOSTI

2.3.1 Pismenost za prihodnost	2.3.1.1 Na podlagi znanja, znanstvenih dognanj in vrednot trajnostnosti razume ter vrednoti možne, verjetne in želene trajnostne prihodnosti (scenarije). 2.3.1.2 Presoja dejanja, ki so potrebna za doseganje želene trajnostne prihodnosti.
2.3.2 Prilagodljivost	2.3.2.1 V prizadevanju za trajnostno prihodnost tvega in se kljub negotovostim prilagaja ter sprejema trajnostne odločitve za svoja dejanja.
2.3.3 Raziskovalno mišljenje	2.3.3.1 Pri načrtovanju in reševanju kompleksnih problemov/-atik trajnostnosti uporablja in povezuje znanja in metode različnih znanstvenih disciplin ter predlaga ustvarjalne in inovativne ideje in rešitve.

2.4 UKREPANJE ZA TRAJNOSTNOST

2.4.1 Politična angažiranost	2.4.1.1 Ob upoštevanju demokratičnih načel kritično vrednoti politike z vidika trajnostnosti ter sodeluje pri oblikovanju trajnostnih politik in prakse na lokalni, regionalni, nacionalni ter globalni ravni.
2.4.2 Kolektivno ukrepanje	2.4.2.1 Pri prizadevanju in ukrepanju za trajnostnost upošteva demokratična načela in aktivno ter angažirano (konstruktivno) sodeluje z drugimi.
2.4.3 Individualna iniciativa	2.4.3.1 Se zaveda lastnega potenciala in odgovornosti za trajnostno delovanje in ukrepanje na individualni, kolektivni ter politični ravni.

3 /// ZDRAVJE IN DOBROBIT

SKUPNI CILJI IN NJIHOVO UMEŠČANJE V UČNE NAČRTE TER KATALOGE ZNANJ

POVZETO PO PUBLIKACIJI WWW.ZRSS.SI/PDF/SKUPNI_CILJI.PDF

3.1 DUŠEVNA DOBROBIT

3.1.1 Samozavedanje	3.1.1.1 Zaznava in prepoznavna lastno doživljanje (telesne občutke, čustva, misli, vrednote, potrebe, želje) ter lastno vedenje. 3.1.1.2 Skozi izkušnje razume povezanost različnih vidikov lastnega doživljanja (telesni občutki, čustva, misli, vrednote, potrebe, želje) v specifičnih situacijah (npr. ob doživljanju uspeha in neuspeha v učnih in socialnih situacijah).
3.1.2 Samouravnavanje	3.1.2.1 Uravnava lastno doživljanje in vedenje (npr. v stresnih učnih in socialnih situacijah). 3.1.2.2 Razvija samozaupanje in samospoštovanje. 3.1.2.3 Se učinkovito spoprijema z negotovostjo in kompleksnostjo. 3.1.2.4 Učinkovito upravlja, organizira čas učenja in prosti čas.
3.1.3 Postavljanje ciljev	3.1.3.1 Prepoznavna lastne interese, lastnosti, močna in šibka področja ter v skladu z njimi načrtuje kratkoročne in dolgoročne cilje (vezane na duševno, telesno, socialno in učno področje). 3.1.3.2 Spremlja doseganje in spreminjanje načrtovanih ciljev. 3.1.3.3 Razvija zavzetost in vztrajnost ter krepi zmožnosti odložitve nagrade.
3.1.4 Prožen način razmišljanja	3.1.4.1 Razvija osebno prožnost, razvojno miselno naravnost, radovednost, optimizem in ustvarjalnost. 3.1.4.2 Učinkovito se spoprijema s problemskimi situacijami, ki zahtevajo proaktivno miselno naravnost.
3.1.5 Odgovornost in avtonomija	3.1.5.1 Krepi odgovornost, avtonomijo in skrbi za osebno integriteto.

3.2 TELESNA DOBROBIT

3.2.1 Gibanje in sedenje	3.2.1.1 Razume pomen vsakodnevnega gibanja za zdravje in dobro počutje. 3.2.1.2 Razvija pozitiven odnos do gibanja. 3.2.1.3 Vključuje se v različne gibalne dejavnosti, tudi tiste, ki razbremenijo naporen vsakdan. 3.2.1.4 Razume škodljivosti dolgotrajnega sedenja, razvija navade za prekinitev in zmanjšanje sedenja.
3.2.2 Prehrana in prehranjevanje	3.2.2.1 Razume pomen uravnotežene prehrane. 3.2.2.2 Razvija navade zdravega prehranjevanja. 3.2.2.3 Oblikuje pozitiven odnos do hrane in prehranjevanja.
3.2.3 Sprostitev in počitek	3.2.3.1 Razume pomen počitka in sprostitve po miselnem ali telesnem naporu. 3.2.3.2 Spozna različne tehnike sproščanja in uporablja tiste, ki mu najbolj koristijo. 3.2.3.3 Razume pomen dobrih spalnih navad za učinkovito telesno in miselno delovanje ter ravnanje.
3.2.4 Varnost	3.2.4.1 Spozna različne zaščitne ukrepe za ohranjanje zdravja. 3.2.4.2 Ravna varno in odgovorno, pri čemer skrbi za ohranjanje zdravja sebe in drugih.
3.2.5 Preventiva pred različnimi oblikami zasvojenosti	3.2.5.1 Usvaja znanje o oblikah in stopnjah zasvojenosti ter o strategijah, kako se jim izogniti oz. jih preprečiti z zdravim življenjskim slogom.

3.3 SOCIALNA DOBROBIT

3.3.1 Socialno zavedanje in zavedanje raznolikosti	3.3.1.1 Ozavešča lastno doživljanje in vedenje v odnosih z drugimi. 3.3.1.2 Zaveda se in prepoznava raznolikosti v ožjem (oddelek, vrstniki, družina) in širšem okolju (šola, lokalna skupnost, družba).
3.3.2 Komunikacijske spretnosti	3.3.2.1 Razvija spretnosti aktivnega poslušanja, asertivne komunikacije, izražanja interesa in skrbi za druge.
3.3.3 Sodelovanje in reševanje konfliktov	3.3.3.1 Konstruktivno sodeluje v različnih vrstah odnosov na različnih področjih. 3.3.3.2 Krepi sodelovalne veščine, spretnosti vzpostavljanja in vzdrževanja kakovostnih odnosov v oddelku, družini, šoli, širši skupnosti, temelječih na spoštljivem in asertivnem komuniciranju ter enakopravnosti.
3.3.4 Empatija	3.3.4.1 Krepi zmožnosti razumevanja in prevzemanja perspektive drugega. 3.3.4.2 Prepoznavna meje med doživljanjem sebe in drugega. 3.3.4.3 Uravnava lastno vedenje v odnosih, upoštevajoč več perspektiv hkrati.
3.3.5 Prosocialno vedenje	3.3.5.1 Krepi prepoznavanje in zavedanje potrebe po nudenju pomoči drugim. 3.3.5.2 Prepoznavna lastne potrebe po pomoči in strategije iskanja pomoči. 3.3.5.3 Krepi družbeno odgovornost.

4 /// DIGITALNA KOMPETENTNOST

SKUPNI CILJI IN NJIHOVO UMEŠČANJE V UČNE NAČRTE TER KATALOGE ZNANJ

POVZETO PO PUBLIKACIJI WWW.ZRSS.SI/PDF/SKUPNI_CILJI.PDF

4.1 INFORMACIJSKA IN PODATKOVNA PISMENOST

4.1.1 Brskanje, iskanje in filtriranje podatkov, informacij ter digitalnih vsebin	4.1.1.1 Izraža informacijske potrebe, išče podatke, informacije in vsebine v digitalnih okoljih ter izboljšuje osebne strategije iskanja.
4.1.2 Vrednotenje podatkov, informacij in digitalnih vsebin	4.1.2.1 Analizira, primerja in kritično vrednoti verodostojnost in zanesljivost podatkov, informacij in digitalnih vsebin.
4.1.3 Upravljanje podatkov, informacij in digitalnih vsebin	4.1.3.1 Podatke zbira, obdeluje, prikazuje in shranjuje na najustreznejša mesta (trdi disk, oblak, USB itd.), tako da jih zna kasneje tudi najti.

4.2 KOMUNIKACIJA IN SODELOVANJE

4.2.1 Interakcija z uporabo digitalnih tehnologij	4.2.1.1 Sporazumeva se z uporabo različnih digitalnih tehnologij in razume ustrezna sredstva komunikacije v danih okoliščinah.
4.2.2 Deljenje z uporabo digitalnih tehnologij	4.2.2.1 Deli podatke, informacije in digitalne vsebine z drugimi z uporabo ustreznih digitalnih tehnologij. Deluje v vlogi posrednika in je seznanjen s praksami navajanja virov ter avtorstva.
4.2.3 Državljijsko udejstvovanje z uporabo digitalnih tehnologij	4.2.3.1 Išče in uporablja portale za udejstvovanje v družbi. Poišče skupine, ki zastopajo njegove interese, s pomočjo katerih lahko aktivno daje predloge za spremembe.
4.2.4 Sodelovanje z uporabo digitalnih tehnologij	4.2.4.1 Z digitalnimi orodji soustvarja skupno vsebino in se zavzema za krepitev sodelovanja med člani.
4.2.5 Spletni bonton	4.2.5.1 Pri uporabi digitalnih tehnologij in omrežij prilagaja svoje vedenje pričakovanjem ter pravilom, ki veljajo v določeni skupini.
4.2.6 Upravljanje digitalne identitete	4.2.6.1 Ustvari eno ali več digitalnih identitet in z njimi upravlja, skrbi za varovanje lastnega ugleda ter za ravnanje s podatki, ki nastanejo z uporabo številnih digitalnih orodij in storitev v različnih digitalnih okoljih.

4.3 USTVARJANJE DIGITALNIH VSEBIN

4.3.1 Razvoj digitalnih vsebin	4.3.1.1 Ustvarja in ureja digitalne vsebine v različnih formatih.
4.3.2 Umeščanje in poustvarjanje digitalnih vsebin	4.3.2.1 Digitalne vsebine obogati z dodajanjem slik, glasbe, videoposnetkov, vizualnih efektov idr.
4.3.3 Avtorske pravice in licence	4.3.3.1 Pozna licence in avtorske pravice. Spoštuje pravice avtorjev in jih ustrezno citira.
4.3.4 Programiranje	4.3.4.1 Zna ustvariti algoritem za rešitev enostavnega problema. Zna odpraviti preproste napake v programu.

4.4 VARNOST

4.4.1 Varovanje naprav	4.4.1.1 Deluje samozaščitno; svoje naprave zaščiti z ustreznimi gesli, programsko opremo in varnim ravnanjem, jih ne pušča brez nadzora v javnih prostorih idr.
4.4.2 Varovanje osebnih podatkov in zasebnosti	4.4.2.1 Varuje osebne podatke in podatke drugih ter prepoznava zaupanja vredne ponudnike digitalnih storitev.
4.4.3 Varovanje zdravja in dobrobiti	4.4.3.1 Digitalno tehnologijo uporablja uravnoteženo, skrbi za dobro telesno in duševno dobrobit ter se izogiba negativnim vplivom digitalnih medijev.
4.4.4 Varovanje okolja	4.4.4.1 Zaveda se vplivov digitalnih tehnologij in njihove uporabe na okolje.

4.5 REŠEVANJE PROBLEMOV

4.5.1 Reševanje tehničnih težav	4.5.1.1 Prepozna tehnične težave pri delu z napravami ali digitalnimi okolji ter jih rešuje.
4.5.2 Prepoznavanje potreb in opredelitev tehnoloških odzivov	4.5.2.1 Prepoznava in ocenjuje potrebe, izbira ter uporablja digitalna orodja in jih prilagaja lastnim potrebam.
4.5.3 Ustvarjalna uporaba digitalne tehnologije	4.5.3.1 S pomočjo digitalne tehnologije ustvarja rešitve in novosti v postopkih ter izdelkih.
4.5.4 Prepoznavanje vrzeli v digitalnih kompetencah	4.5.4.1 Prepozna vrzeli v svojih digitalnih kompetencah, jih po potrebi izboljšuje in dopolnjuje ter pri tem podpira tudi druge.

5.1 ZAMISLI IN PRILOŽNOSTI

5.1.1 Odkrivanje priložnosti	5.1.1.1 Prepozna avtentične izzive kot priložnosti za ustvarjanje vrednosti zase in za druge.
5.1.2 Ustvarjalnost in inovativnost	5.1.2.1 Pri reševanju izzivov na ustvarjalen način uporablja znanje in izkušnje za ustvarjanju boljših rešitev.
	5.1.2.2 Pripravi nabor možnih rešitev izziva, pri čemer stremi k oblikovanju vrednosti za druge.
5.1.3 Vizija	5.1.3.1 Oblikuje vizijo prihodnosti, ki vključuje odgovore na vprašanja, kaj namerava početi v prihodnosti, kakšen želi postati in kakšno skupnost želi sooblikovati.
5.1.4 Vrednotenje zamisli	5.1.4.1 Vrednoti rešitve ob upoštevanju kriterijev po načelu ustvarjanja dobrobiti za druge in izbere ustrezno rešitev.
5.1.5 Etično in trajnostno razmišljanje	5.1.5.1 Prepozna in ovrednoti vpliv svojih odločitev ter ravnanj na skupnost in okolje.

5.2 VIRI

5.2.1 Samozavedanje in samoučinkovitost	5.2.1.1 Prepozna svoje želje, močna in šibka področja ter zaupa, da lahko pozitivno vpliva na ljudi in situacije.
5.2.2 Motiviranost in vztrajnost	5.2.2.1 Je pozitivno naravnani, samozavesten in osredotočen na proces reševanja izziva.
	5.2.2.2 Vztraja pri opravljanju kompleksnejših nalog.
5.2.3 Vključevanje virov	5.2.3.1 Pridobi podatke in sredstva (materialna, nematerialna in digitalna), potrebne za prehod od zamisli k dejanjem, s katerimi odgovorno in učinkovito upravlja, pri čemer upošteva učinkovito izrabo lastnega časa in finančnih sredstev.
5.2.4 Vključevanje človeških virov	5.2.4.1 Spodbuja in motivira druge pri reševanju skupnih nalog.
	5.2.4.2 Poišče ustrezno pomoč posameznika (npr. vrstnika, učitelja, strokovnjak itd.) ali strokovne skupnosti.
	5.2.4.3 Razvije spretnosti za učinkovito komunikacijo, pogajanje, vodenje, ki so potrebne za doseganje rezultatov.
5.2.5 Finančna pismenost	5.2.5.1 V različnih življenjskih situacijah prepozna in rešuje finančne izzive (viri finančnih sredstev, skrb za denar, poslovanje npr. z banko, zavarovalnico ter drugimi finančnimi institucijami, ocena potrebnih sredstev, tveganj in odločitev o zadolževanju ter naložbi, varčevanju).
	5.2.5.2 Sprejema odgovorne finančne odločitve za doseganje blaginje (osebne in za skupnost).
	5.2.5.3 Pridobiva ustrezno znanje na področju finančne pismenosti za kakovostno vsakdanje in poklicno življenje.

5.3 K DEJANJEM

5.3.1 Prevzemanje pobude	5.3.1.1 Spodbuja in sodeluje pri reševanju izzivov, pri čemer prevzema individualno in skupinsko odgovornost.
5.3.2 Načrtovanje in upravljanje	5.3.2.1 V procesu reševanja problemov si zastavlja kratkoročne, srednjeročne in dolgoročne cilje, opredeli prednostne naloge in pripravi načrt.
	5.3.2.2 Prilagaja se nepredvidenim spremembam.
5.3.3 Obvladovanje negotovosti, dvoumnosti in tveganja	5.3.3.1 Na nepredvidene situacije se odziva s pozitivno naravnanoostjo in ciljem, da jih uspešno razreši.
	5.3.3.2 Pri odločitvah primerja in analizira različne informacije, da zmanjša negotovost, dvoumnost in tveganja.
5.3.4 Sodelovanje	5.3.4.1 Sodeluje z različnimi posamezniki ali skupinami.
	5.3.4.2 Morebitne spore rešuje na konstruktiven način in po potrebi sklepa kompromise.
5.3.5 Izkusveno učenje	5.3.5.1 Z reševanjem izzivov pridobiva nove izkušnje in jih upošteva pri sprejemanju nadaljnjih odločitev.
	5.3.5.2 Presoja uspešnost doseganja zastavljenih ciljev in pri tem prepozna priložnosti za nadaljnje učenje.
	5.3.5.3 Prepozna priložnosti za aktivno uporabo pridobljenega znanja v novih situacijah.
	5.3.5.4 Povratne informacije uporabi za nadaljnji razvoj podjetnostne kompetence.